

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Sociální práce

Studijní obor: Penitenciární péče

Kód oboru: 7502R023

Název bakalářské práce:

DOMÁCÍ NÁSILÍ

Domestic Violence

Autor:

Libor Pilař
Štefánkova 21
325 01 Aš

Podpis autora: _____

Vedoucí práce: PhDr. Zdeňka Michalová, Ph.D.

Počet:

stran	obrázků	tabulek	grafů	zdrojů	příloh
66	0	20	20	28	+ 1 CD

CD obsahuje celé znění bakalářské práce.

V Liberci dne:30.4.2007

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom(a) povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne: 30.4.2008

Podpis:

Poděkování

Tímto chci vyjádřit své poděkování vedoucí práce PhDr. Zdeňce Michalové, Ph.D za ochotu, trpělivost a konstruktivní připomínky při zpracovávání této bakalářské práce. Dále děkuji kolegům ze skupiny služební kynologie PČR, kteří mě zastupovali v době mé nepřítomnosti v zaměstnání a v neposlední řadě bych rád poděkoval svým blízkým za emoční podporu a trpělivost.

Název bakalářské práce: Domácí násilí

Název bakalářské práce: Domestic violence

Jméno a příjmení autora: Pilař Libor

Akademický rok odevzdání bakalářské práce: 2007/2008

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Zdeňka Michalová, Ph.D.

Resumé

Bakalářská práce se zabývala problematikou řešení případů domácího násilí ze strany Policie České republiky. Práci tvořily dvě stěžejní oblasti. Jednalo se o část teoretickou, která pomocí zpracování a prezentace odborných zdrojů popisovala pojem a znaky domácího násilí, chronologický vývoj zákonných možností, které měli policisté před a po roce 2007. Dále se teoretická část zaměřila na praktickou aplikaci zákona č. 135/2006 Sb. v případech domácího násilí ze strany policie a přípravu policistů pracujících s těmito případy. Praktická část spočívala v průzkumovém šetření formou distribuce a vyhodnocení dotazníku. Cílem průzkumu bylo zjistit a analyzovat připravenost policistů při aplikaci zákona a zda byla již využívána oprávnění vykázat násilníka ze společného obydlí. Za největší přínos práce vzhledem k řešené problematice je možné považovat, že zjistila a popsala připravenost a přístup policistů k případům domácího násilí za rok 2007, které vzhledem odborné literatuře z této oblasti nejsou uváděny.

Klíčová slova

Domácí násilí, znaky domácího násilí, Policie České republiky, institut vykázání, právní normy před r. 2007, právní normy po r. 2007, vzdělávání policistů, specifické případy.

Summary

The bachelor work tried to describe, which problems has Police of Czech Republic in solving cases of domestic violence. Our work was divided in two fundamental parts. First theoretical part described main concept and characters of domestic violence, development of legal possibilities before and after the year 2007, using the technical sources and their elaboration. Further the theoretical part focused on practical application of the law nr. 135/2006 Sb. in cases of domestic violence on the part of Police, and the preparation of the policemen, getting in the touch of domestic violence.

Practical part consists in distribution and interpretation of answer sheets. Our task was to locate and analyze the preparedness of policemen to apply the law and to find out, if the new competence to deport the violent person from the common residence is used. As the biggest contribution of our work I consider, that it uncovered and described the preparedness and access of policemen to the cases of domestic violence during the year 2007. These sort of problems are not mentioned in any specialized literature.

Keywords

Domestic violence, characters of domestic violence, Police of Czech republic, institute of expulsion, legal rules before 2007, legal rules after 2007, police education, specific case.

ÚVOD	8
1 TEORETICKÉ ZPRACOVÁNÍ PROBLÉMU	9
1.1 Domácí násilí.....	9
1.1.1 Definice domácího násilí.....	9
1.1.2 Znaky domácího násilí	11
1.2 Právní normy, které využívali policisté před rokem 2007	13
1.2.1 Ústava a Listina základních práv a svobod	13
1.2.2 Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky	14
1.2.3 Zákon č. 200/1990 Sb., O přestupcích	16
1.2.4 Zákon č. 140/1961 Sb. Trestní zákon, za využití ustanovení Trestního řádu	19
1.3 Právní normy, které policisté využívají po roce 2007	23
1.3.1 Změny zákona o Policii ČR	24
1.3.2 Změna Občanského soudního řádu	24
1.3.3 Změna trestního zákona	24
1.4 Praktická aplikace zákona č. 135/2006 Sb. v policejní praxi	26
1.4.1 Vzdělávání a příprava policistů	26
1.4.2 Postup policistů při řešení domácího násilí	27
1.4.3 Postup policie v některých specifických případech	31
2 PRAKTICKÁ ČÁST	35
2.1 Cíl praktické části.....	35
2.2 Popis zkoumaného vzorku.....	35
2.3 Vlastní průběh průzkumu	39
2.4 Použité metody.....	39
2.5 Stanovení předpokladů	40
2.6 Interpretace získaných dat	40
2.7 Shrnutí výsledků praktické části – rozbor	57
3 ZÁVĚR.....	61
4 NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ.....	62
5 SEZNAM INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	64
6 SEZNAM PŘÍLOH	66

Úvod

Pohnutkou ke zpracování tématu domácí násilí byla potřeba představit zákon č. 135/2006 Sb. z pohledu policistů při řešení případů domácího násilí. Díky této právní normě mají od 1.1.2007 policisté k dispozici nástroj k efektivnějšímu řešení takovýchto situací. Jedná se o oprávnění vykazat ze společného obydlí, nebo zakázat vstupu do obydlí agresivní osobě, která svým jednáním ohrožuje osobu blízkou ve společném obydlí. Tato bakalářská práce je určena pro příslušníky Policie ČR.

Cílem práce je popsat, jak probíhá praktická aplikace zákona č. 135/2006 Sb. příslušníky PČR při řešení případů domácího násilí.

Ochrana života a zdraví patří mezi hlavní úkoly Policie ČR. Díky institutu vykazání mohou v dnešní době policisté již oběť domácího násilí dostatečně ochránit. Avšak praktická aplikace zákona č. 135/2006 Sb. potřebuje dobré znalosti v problematice domácího násilí. Touto prací bychom chtěli dokázat, že v okrese Plzeň-město Policie ČR nedostatečně připravuje většinu policistů na řešení a práci s případy domácího násilí.

Cílem teoretické části je popsat a představit zákonné možnosti, které mohou policisté využít ve své praxi. Praktická část se bude zaměřena prostřednictvím průzkumu na zjištění, zda jsou policisté dostatečně připraveni na řešení případů domácího násilí s akcentem na naplnění litery zákona 135/2006.

Při zpracování bakalářské práce vycházel autor z nastudované literatury uvedené v seznamu použitých informačních zdrojů a ze své praxe u Policie České republiky, kde jmenovaný působil jako policejní inspektor na Obvodním oddělení Plzeň-Doubravka. Autor práci doplňuje i svými názory, které umístil pod některé kapitoly a označil kurzívou.

Domníváme se, že výsledky našeho dotazníkového šetření v praxi přispějí ke zlepšení přípravy policistů a díky tomu i k zefektivnění práce při řešení případů domácího násilí. V závěru práce navrhneme možná opatření, která by ke zlepšení mohla vést. Tato opatření budou vyplývat z provedeného průzkumu mezi policisty v přímém výkonu služby.

1 Teoretické zpracování problému

1.1 Domácí násilí

Domácí násilí, jakožto široce rozšířený a zároveň nejméně kontrolovatelný druh násilí, v sobě zahrnuje všechny projevy psychického, fyzického i sexuálního násilí uskutečněného mezi osobami, které by k sobě měly mít nejbližší. Ještě donedávna se domácí násilí řadilo mezi okrajové problémy společnosti, ovšem výzkumy i samotná praxe prokázaly, že jde o závažný celospolečenský fenomén a že se vyskytuje v daleko větším počtu rodin, než by kdokoliv z nás byl schopen předpokládat.

1.1.1 Definice domácího násilí

L. Čírtková [3, 10] upozorňuje že, *„definice, ale i teorie domácího násilí poji jeden společný jmenovatel: panuje v nich nejednotnost, uplatňují se různé ideové přístupy a výkladové koncepce.“* Pro účel práce by vybrána definice z důvodové zprávy k zákonu č. 135/2006 Sb. [4].

„Domácím násilím se rozumí opakované, dlouhodobé a stupňující se násilí, kterého se dopouštějí dospělí nebo mladiství na svých blízkých (oběti mohou být manžel/manželka, druh/družka, rozvedení manžel/manželka, dítě, rodič, prarodič). Domácí násilí má podobu fyzického, psychického, sexuálního, ekonomického či jiného násilí, nejčastěji jejich kombinace. Domácí násilí je vědomá činnost. Začíná opakujícími se útoky proti lidské důstojnosti, k nim se zpravidla postupně přidávají útoky proti zdraví a v konečném stádiu může přejít v útoky proti lidskému životu. Domácí násilí se liší od ostatních forem delikventního chování tím, že je násilím ve vztahu osob, vytváří vztah závislosti oběti na pachateli a je zaměřeno na získání moci pachatele nad obětí. Charakteristickým rysem domácího násilí je skutečnost, že se pro svou určitou trvalost a různou intenzitu násilných aktů postupně stává součástí jejich běžného života“.

Po potřeby této práce se jako násilí považuje:

- **Psychické násilí**

Ponižování, urážení, znevažování, obviňování, zákazy, zastrašování, terorizování, vyhrožování, vydírání, hrubé chování, ničení vlastnictví oběti, zejména oblíbených věcí apod.

- **Emocionální násilí**

Soustavná kontrola toho, co oběť dělá, s kým se stýká, kam chodí, zesměšňování, prohlašování oběti za blázna, citové vydírání, obviňování v každé situaci, výhrůžky, odebrání dětí aj.

- **Fyzické násilí**

Fackování, bití rukama nebo předměty, kopání, škrcení, svazování, ohrožování bodnou nebo střelnou zbraní, nebo popřípadě jinými předměty, odpírání spánku a jídla, až po útoky proti životu.

- **Sexuální násilí**

Znásilnění, nucení k sexuálním praktikám proti vůli osoby blízké, sexuální napadání, zacházení s blízkou osobou jako se sexuálním objektem.

- **Sociální násilí**

Zákazy kontaktu s přáteli a s rodinou s cílem sociálně oběť izolovat. Jednostranné uplatňování privilegií pachatele rozhodovat ve všech oblastech společného života, využívání dětí nebo jiných osob jako prostředku nátlaku na oběť, znemožňování oběti v sociálním prostředí.

- **Ekonomické násilí**

Omezování přístupu k penězům, neposkytování prostředků na společnou domácnost případně i na děti, absolutní kontrola nad příjmy a výdaji oběti, zatajování ekonomické situace pachatele a rodiny.

1.1.2 Znaky domácího násilí

V této kapitole jsou uvedeny a rozepsány znaky domácího násilí, díky kterým se určitý skutek stává domácím násilím, a které jsou důležité pro aplikaci zákona č. 135/2006 Sb. o němž práce hovoří v dalších kapitolách.

1.1.2.1 Osoby vzájemně blízké

Pachatel i oběť jsou, nebo si byly, vzájemně blízké a důvěrné osoby. K domácímu násilí dochází uvnitř reálného partnerského vztahu mezi mužem a ženou, (manželství nebo jiný podobný déle trvající vztah), nebo mezigeneračního vztahu mezi dětmi, rodiči či prarodiči, žijícími ve společně obývaném bytě nebo domě. Pachatel i oběť jsou citově, sociálně a ekonomicky úzce spojené osoby. Důvodem přetrvávajícího soužití bývají děti, nemovitosti, bankovní účty, nedořešené majetkoprávní záležitosti apod. Mají společné bydliště a mají ztíženou možnost tento jimi obývaný byt nebo dům opustit. Tato oblast již spadá do kategorie rodinného práva.

1.1.2.2 Soukromí jako místo činu

Pachatel na svou oběť útočí v místech, kam nedosahuje veřejná kontrola a zpravidla beze svědků. Nejčastěji v soukromí bytu, domu či jinde. „*Neexistence svědků a nedostatek důkazů je dalším problémem typickým pro případy domácího násilí.*“ [2, 2].

1.1.2.3 Opakování násilí a dlouhodobost

Domácí násilí není ojedinělý a jednorázový konflikt mezi vzájemně blízkými lidmi, byť se závažnými následky. Domácí násilí má svůj počátek již v dřívější době, dochází k němu opakovaně. Projevy domácího násilí přetrvávají i ve velmi dlouhých časových intervalech několika let. Tyto znaky mohou zůstat po mnoho let skryté v soukromí a díky tomu může rodinné násilí eskalovat a skončit rodinnou tragédií. V opakování a dlouhodobosti spočívá nebezpečnost domácího násilí.

1.1.2.4 Vzrůstající intenzita násilí

„*Domácí násilí začíná drobnějšími výpady a útoky na partnera, které mohou být nejprve jen verbálního charakteru, ale postupně přecházejí ve fyzickou agresi*“ [19, 641]. V konečném stádiu vyústí v útoky proti lidskému životu. Ve svém prvopočátku nedosahují jednotlivé útoky v rámci domácího násilí intenzity trestného jednání a jsou-li posuzovány

izolovaně, může to vést k bagatelizaci a přehlížení i ze strany zakročujících policistů. Je však nutné zdůraznit, že jednotlivé incidenty při svém opakování nabývají na intenzitě. V násilném vztahu se střídají fáze klidu, agrese a usmířování. S rozvojem domácího násilí se zmenšují fáze klidu a prodlužují se a stávají se častějšími fáze agrese.

1.1.2.5 Jasně role oběti a pachatele

Postavení oběti a pachatele je nerovné a jejich role se v průběhu opakovaných incidentů nemění. Pachatel uplatňuje kontrolu nad životem oběti zejména v oblasti jejích sociálních kontaktů a zasahuje i do oblasti ekonomické. Využívá násilí k uplatnění moci nad jejím každodenním životem. Domácí násilí není spor, hádka nebo rvačka, tedy události, při kterých je postavení obou stran incidentu stejné.

V současné době pojednává spousta informačních zdrojů o problematice domácího násilí. Nečastěji se informace z těchto zdrojů rozcházejí v definici. Zatím co [5, 19] jsou na tuto problematiku zaměřené pouze z pohledu psychologického, zdroje [1, 2, 3, 4, 9, 17] jsou na problematiku zaměřeny i z pohledu policistů, což pro účely této práce je velice důležité. Co se týče stanovení znaků domácího násilí, tak ty se v uvedených informačních zdrojích od sebe moc neliší.

Domácí násilí je dosti závažný jev. Statistiky ukazují, že nejčastějším agresorem je muž. Při studiu literatury je však zarážející, že jsou pro ohrožující osobu slova mužského rodu jako například: agresor, násilník, útočník a pro osobu ohroženou pak výraz ženského rodu oběť. Čtenáři poté získávají pocit, že násilník je muž a oběť vždy žena. Pro ženy je vytvořeno nespočetně internetových stránek, zatím co pro muže jich je jen pár. Ženy poté často mohou využívat domácí násilí například k ovlivnění soudu při rozvodu. Čtenáři po nastudování literatury získávají dojem, že určit domácí násilí není složitá věc. Ano, určit domácí násilí není složitá věc, ale jen pro ty, kterých se to za zavřenými dveřmi dotýká. Pro nezúčastněnou stranu, jako je například Policie ČR je to však velice náročné.

1.2 Právní normy, které využívali policisté před rokem 2007

Jak již bylo předesláno v úvodu, tato bakalářská práce se zabývá otázkou: „jak pomáhá zákon 135/2006 Sb. policistům řešit případy domácího násilí“. V následujících kapitolách budou popsány jednotlivé zákonné možnosti, které policisté v minulosti využívali. Jedná se o právní normy, které byly účinné ještě před příchodem zákona č. 135/2006 Sb.

Policisté nejčastěji pracovali s následujícími právními normami:

- Ústava a Listina základních práv a svobod
- zákon č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 140/1961 Sb., Trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů za využití ustanovení Trestního řádu č. 141/1961 Sb. ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 200/1990 Sb., Přestupkový zákon, ve znění pozdějších předpisů

Dnes již můžeme říci, že v otázce domácího násilí nebyly vyvinuty dostatečné zákonné prostředky pro policisty, díky kterým mohli účinně chránit a pomoci oběti domácího násilí. Prezentace jednotlivých zákonů je důležitá pro uvědomění si úlohy zákona č. 135/2006 Sb. v uplatnění při praktické situaci.

1.2.1 Ústava a Listina základních práv a svobod

Ústava a Listina základních práv a svobod (dále jen „Listiny“) jsou právní normy nejvyšší právní síly. Jejich hlavním obsahem jsou základní práva a svobody a stanovení primární zásady, na kterých je náš právní řád postaven. Násilí páchané v obydlí mezi rodinnými příslušníky, osobami v partnerském či obdobném vztahu (domácí násilí), je závažným porušováním lidských práv.

Podle článku I. Listiny jsou lidé svobodní a rovní v důstojnosti a právech. Základní práva a svobody se zaručují všem lidem bez jakékoliv diskriminace. Listina stanovuje, že každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno. Stejně tak je díky článku 32 Listiny chráněna rodina a rodičovství. Zaručena je též zvláštní ochrana mladistvých a dětí.

Z ustanovení těchto zákonů pramení povinnost státu chránit základní práva a svobody

nejen svých občanů, ale i lidí žijící na území České republiky. „Stát nemůže a nesmí tolerovat žádné případy porušování základních práv a svobod, a to ani pokud k nim dochází v okruhu blízkých osob, v rodině“ [4, 2]. Stát má povinnost řešit všechny případy porušování základních práv a poskytovat ochranu ohroženým osobám. Z toho vyplývá, že jeho úkolem je zajistit takové právní prostředky, aby mohl dohlížet na dodržování Ústavy a Listiny základních práv a svobod.

1.2.2 Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky

V této kapitole bude práce pojednávat o zákonu č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen “zákon o Policii ČR”). Tato právní norma upravuje cíle a poslání Policie ČR společně s pravomocemi policistů. Práce poukazuje a vysvětluje obsah některých ustanovení zákona, jenž policisté mohli využívat při řešení případů domácího násilí před příchodem zákona č. 135/2006 Sb. Obsahem níže uvedené části nejsou výňatky jednotlivých paragrafů, přesné znění může čtenář dohledat v zákoně o PČR [21].

- § 2 Úkoly policie: V této části je taxativní výčet úkolů policie, mezi něž spadá i ochrana bezpečnosti osob a vyšetřování, odhalování trestné činnosti
- § 6 Povinnost policisty – S osobou (pachatelem, obětí domácího násilí) jednat tak, aby jim v souvislosti s policejním zákrokem nevznikla bezdůvodná újma, případný zásah do jejich práv a svobod nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo služebním úkonem
- § 7 povinnost policisty – Provést veškerá nezbytná opatření, je-li páchán trestný čin, přestupek, či je-li důvodné podezření z jejich páchání. Toto ustanovení odkazuje policisty na použití dalších zákonů, jako například Trestní zákon, Trestní Řád
- § 12 oprávnění policisty požadovat vysvětlení – Toto ustanovení přispívá k vyjasnění skutečností nezbytných pro následný trestní postih pachatele domácího násilí, ovšem existuje zde institut odepření vysvětlení – tohoto může využít jak pachatel domácího násilí, který by mohl nevhodností vysvětlení sám sobě způsobit nebezpečí trestního stíhání, tak i osoba pachateli blízká (ve smyslu zákona), v tomto případě oběť. Policejní praxe ukazuje i na případy, kdy opravdu po uklidnění situace v domácnosti

institut odepření vysvětlení využila i oběť, neboť nevěřila, že by ji Policie ČR mohla skutečně pomoci a měla strach, že by se ji násilná osoba mohla nějak pomstít.

- § 14 oprávnění zajištění – Policisté jsou oprávněni osobu, v našem případě pachatele domácího násilí, zajistit na dobu 24 hodin. Avšak je v obecném mínění, že po celou dobu 24 hodin bude násilná osoba zajištěná a tím oběť ochráněná. Policista je povinen osobu propustit v případě, že zákonné důvody zajištění pominuly. V praxi ovšem dochází k tomu, že pokud se pachatel určitou dobu chová slušně, slibuje, že se tato ojedinělá situace nebude opakovat, neexistují důvody, proč pachatele dále zajišťovat a ten je propuštěn. Dále výkon služby poukazuje na to, že policisté v případě přítomnosti alkoholu u násilné osoby hojně využívají umístění takové osoby na záchytnou protialkoholní stanici k vystřízlivění. Po uplynutí 12 hodin byla osoba převezena na Obvodní oddělení Policie ČR (dále jen „OOP“), kde byla po podání vysvětlení ve většině případech propuštěna. I kdyby bylo využito celých 24 hodin k zajištění pachatele, je to dle mého názoru nedostatečná doba pro to, aby byla oběť domácího násilí ochráněna před návratem násilné osoby.

Mezi další ustanovení zákona o policii, které může, nebo musí policista využít při kontaktu s domácím násilím patří:

§ 16 oprávnění policisty k omezení pohybu agresivních osob

§ 17 oprávnění odebrat zbraň

§ 21 oprávnění otevřít byt

§ 38 použití donucovacích prostředků policistou

§ 39 použití zbraně

§ 43 povinnost poskytnutí pomoci

Většina policistů při řešení problému domácího násilí vnímá tento problém jako soukromou věc mezi dvěma blízkými osobami. Prostředky, které popisuje zákon 283/1991 Sb. využívali policisté jen k zastavení fyzického ubližování, které oběť utrpěla nebo ji hrozilo. Nesloužily ovšem k vyřešení samotného problému domácího násilí.

1.2.3 Zákon č. 200/1990 Sb., O přestupcích

Zákon ČNR č. 200/1990 Sb., O přestupcích, ve znění pozdějších předpisů prošel od svého přijetí v roce 1990 více jak pětadvaceti přímými novelizacemi, dílčího i zásadnější rázu. Domácího násilí jako takového se však žádná z novelizací nedotkla.

„Přestupek je zaviněné jednání, které je za přestupek výslovně v zákoně označeno“. [25].

Správné posouzení a porovnání znaků přestupku versus trestného činu klade vysoké nároky na zkušenost rozhodujícího se policisty a právní úvahu. Přestupky jsou skutky, které se vyznačují nižším stupněm společenské nebezpečnosti protiprávního jednání a postačí zavinění z nedbalosti, pakliže není v zákoně o přestupcích výslovně uvedeno, že je třeba úmyslného zavinění.

Za přestupky se ukládají sankce. Sankce, které můžeme uložit za přestupek mající znaky domácího násilí, jsou napomenutí či pokuta. Nikdy nelze obě tyto sankce uložit současně. S jednáním, které je v průběhu vyšetřování kvalifikováno jako přestupek, se jako první seznámí policista, který dorazí k případu na základě přivolání napadenou obětí. Jaké pravomoci má zasahující policista, uvádí práce v kapitole 1.2.2

V souladu s §49 může být chování násilné osoby v rámci domácího násilí posuzováno jako přestupek proti občanskému soužití.

1.2.3.1 Přestupek proti občanskému soužití

V případech domácího násilí může být jednání pachatele posuzováno dle uvedeného paragrafu zákona o přestupcích, v němž je vymezena skutková podstata přestupků proti občanskému soužití.

„Přestupku se dopustí ten, kdo jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v prospěch nebo kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví a nebo ten, kdo úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním“. [25]

Navíc je zde skutečnost, které vůbec nepomáhá postavení oběti při řešení případu, neboť tento přestupek patří mezi tzv. přestupky návrhové. To znamená, že v případě, že se jedná o přestupek, policisté jej zadokumentují a postoupí na příslušný městský úřad. Na úřadě

bude přestupek projednán jedině tehdy, pokud postižená osoba, v našem případě oběť domácího násilí, podala návrh nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy se dozvěděla o přestupku nebo o postoupení věci orgánům činným v trestním řízení.

Policisté se setkávají po poučení oběti o postupu v rámci výše uvedeného znění paragrafu přestupkového zákona s odmítnutím a s tím, že oběť nespolupracuje. Ta tak mnohdy činí z důvodu toho, že postih pachatele je minimální, a dokonce se stává, že samotná oběť musí zaplatit náklady správního řízení, neboť nedojde vůbec k uznání viny. Přestupky projednávají obce v místě, kde byl přestupek spáchán. Policie je povinna předtím, než věc postoupí obci, učinit šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a zajistit důkazní prostředky nezbytné pro pozdější dokazování před orgánem obce. Při projednání takového přestupku, stejně jako v jiných případech, pachatel dokáže jednat racionálně, uvažovat logicky a argumenty či falešnými svědectvími znehodnotit tvrzení oběti.

Pachatel vystupuje velice seriózně, klidně, bez emocí, avšak oběť je z každého projednávání nervově vyčerpaná a výsledek rozhodnutí může být právě tímto také ovlivněn. Oběť při projednávání opět prožívá negativní zážitek, že jak M. Vágnerová konstatuje, že „někdy je tento zážitek objektivně nebo subjektivně tak závažný, že může narušit prožívání, uvažování i chování člověka, ohrozit jeho zdraví“. [19, 209]

Stejně jako v trestním řízení, oběť má na podporu svých tvrzení pouze lékařskou zprávu a svou pravdivou výpověď. Je-li k výpovědi přizván svědek, většinou to bývá člen širší rodiny. Pokud je tedy někdo náhodně přítomen domácímu násilí, pak se jedná o děti, rodiče či sourozence oběti. Ani opakované dopouštění se přestupkového jednání nezakládá trestní odpovědnost pachatele či přitěžující okolnost v rámci přestupkového trestání. Navíc se jednání do 1 roku po spáchání promlčí a nelze ho již jako přestupek postihnout.

Jak je zřejmé při přestupkovém jednání pachatele v případě domácího násilí není ani potrestán pachatel a bohužel ani dostatečně ochráněná oběť. Ta ještě k tomu prochází někdy až nešetřeným řízením před přestupkovou komisí. Policisté se setkávají s například případy, kdy oběť chce večer oznámit domácí násilí. Policisté stráví zadokumentováním případu určitou dobu. Druhý den ráno však oběť přijde a stahuje své oznámení, popřípadě odmítne podat vysvětlení, neboť se to doma všechno urovnalo. Vzhledem k tomu, že tohle je běžná praxe, není se možno divit policistům, že tyto případy řeší neradi. V případě, že se pro zajímavost

podíváme na početní vyhodnocení oznámených a vyřešených přestupků například na ÚMO Plzeň 3 (viz. příloha č. 1), zjišťujeme, že policisté oznámili na ÚMO za rok 2007 53 přestupků v případech občanského soužití. Z těchto 53 přestupků byl zahájen pouze jeden, to znamená, že 52 účastníků, který požádali policii o zadokumentování případu nakonec nepodali na ÚMO návrh. Při této skutečnosti se nemůžeme policistům divit, že případy domácího násilí neřadí mezi prioritní náplň své práce..

1.2.4 Zákon č. 140/1961 Sb. Trestní zákon, za využití ustanovení Trestního řádu

Žádné násilí, tedy ani domácí násilí, není soukromou záležitostí, a proto je i v těchto případech plně odůvodněna legitimnost zásahu ze strany státu. Omezování všech forem násilí včetně domácího násilí spadá k zásadním úkolům resortu vnitra. Nezastupitelnou úlohu při omezování domácího násilí sehrává Policie České republiky, které ze zákona vyplývá povinnost chránit bezpečnost osob a majetku, odhalovat trestné činy, zjišťovat jejich pachatele, vyšetřovat trestné činy, odhalovat přestupky a plnit další úkoly.

1.2.4.1 Změny v trestním zákoně s účinností od 1. června 2004

Vzhledem k otevření problému domácího násilí, nabyta účinnosti dne 1. června 2004 novela trestního zákona, která s sebou přinesla v § 215a novou skutkovou podstatu trestného činu: **Týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě a domě**. Policejní praxe ukazuje, že v mnoha případech nedosáhlo domácí násilí trestněprávní roviny a nebylo tak možno ze strany Policie ČR využít prostředky, které poskytuje trestní řád (dále jen "TR"). Jedná se zejména o institut zadržení dle §78 TR, podle kterého má policista právo zadržet osobu, která spáchala trestný čin až na 48 hodin, popřípadě může policejní orgán dát návrh na vazbu.

Ustanovením §215a se týká právě domácí násilí, i když tento pojem není v zákoně ustanoven. Úmyslem zákonodárce bylo jednak obecně postihnout pod hrozbou trestu jednání, které má povahu týrání, a to jak fyzického, tak i psychického, jakož i dát oběti domácího násilí účinnější možnost se chránit před závažnějšími a trvajících útoky agresora, jehož jednání nenaplnělo skutkovou podstatu jiného trestného činu a které bylo postižitelné pouze jako přestupek proti občanskému soužití.

1.2.4.2 Specifika §215a trestního zákona

Určitým specifikem tohoto trestného činu je, že jeho pachatelem nemůže být kdokoliv. Pachatelem může být pouze osoba, která žije s obětí ve společně obývaném bytě nebo domě. Skutečností, že k samotnému týrání dochází mimo společně obývaný prostor nebrání, aby toto jednání bylo kvalifikováno jako trestný čin týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě. Odlišná situace by nastala například, kdyby pachatel navštívil oběť v jejím bytě/domě nebo ji pozval do svého bytu/domu a zde se na ní dopustil násilí. Takové jednání nenaplní znaky trestného činu §215a trestního zákona.

Policejní orgán má za povinnost zkoumat, zda se jednalo o jednorázový útok, který nenaplní požadované znaky skutkové podstaty §215a trestního zákona. Policisté musí na místě šetření zjistit co nejvíce informací jako například: zdali se jedná o opakované útoky i Policii neoznámené. „*Při kvalifikaci trestného činu podle §215a se nevyžaduje, aby u oběti vznikly následky na zdraví, ale musí jít o jednání, které týraná osoba pro jeho krutost, bezohlednost nebo bolestivost pociťuje jako těžké přikopání*“. [6, 276]

Přísnější trestní sazbou bude postižen ten pachatel, který spáchá čin zvlášť surovým způsobem nebo na více osobách, či dokonce pokračuje-li v páchání takového činu po delší dobu. Zmíněný trestný čin má své zvláštnosti i v procesní rovině. Jednou z těchto zvláštností je nemožnost prolomení zásady oficiality trestního stíhání nesouhlasem poškozeného. V praxi to znamená, že policie je vždy povinna zahájit trestní stíhání proti podezřelé osobě a pokračovat v něm. Nesouhlas poškozeného, který je např. podmínkou pro stíhání manžela, který znásilnil manželku, zde nemá žádné právní účinky. Vzhledem k tříleté horní hranici trestní sazby stanovené u tohoto trestného činu trestním zákonem lze přípravné řízení konat ve zkrácené formě. Podmínkou ale je, že dojde k přistižení agresora při jednání, které má znaky výše uvedeného trestného činu, nebo bezprostředně poté, nebo budou zjištěny takové skutečnosti, pro které lze očekávat předání podezřelého soudu do čtrnácti dnů s návrhem na potrestání.

1.2.4.3 Další ustanovení trestního zákona

Jednotlivé projevy domácího násilí je možné posuzovat podle existujících ustanovení trestního zákona chránících zejména fyzickou a psychickou integritu občanů. Příslušná ustanovení jsou zejména v sedmé a osmé hlavě zvláštní části trestního zákona (trestné činy proti životu a zdraví a trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti).

Trestné činy páchané v rámci domácího násilí:

- § 197a Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci
- § 221,222 Ublížení na zdraví
- § 231 Omezování osobní svobody
- § 235 Vydírání

- § 237 Útisk
- § 238 Porušování domovní svobody
- § 241 Znásilnění
- § 249a Neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo nebytovému prostoru
- § 257 Poškozování cizí věci

Ustanovení § 163 trestního řádu dává oběti ve všech výše uvedených případech (§ 197a, § 221, 222, § 231 odst. 1, 2, § 235 odst. 1, § 238 odst. 1,2, § 249a, § 257) dispoziční právo, které se vztahuje na zahájení trestního stíhání pachatele. Povinností policejního orgánu je poučit poškozenou osobu - oběť o tomto právu. Nedá-li oběť souhlas k trestnímu stíhání pachatele nebo vezme-li zpět svůj předchozí souhlas s trestním stíháním, nelze další trestní stíhání konat.

Literatura je v oblasti práva velice rozsáhlá. Pro potřeby práce byla vybrána pouze jedna publikace [8], která popisuje a vykládá obecnou část hmotného trestního práva a jenž byla vydána po roce 2005. K této literatuře byly čerpány poznatky z [6], kdy autor pro policisty popisuje základní taktické postupy a metodická doporučení při odhalování a vyšetřování vybraných, nejfrekventovanějších druhů kriminálních deliktů. Jedná se o jednu z mála publikací, ve které je podrobně popisována policejní činnost. Pro kontrolu a srovnání jednotlivých paragrafových znění byly užity znění zákonů [26].

Dne 1. června 2004 dostali policisté do rukou prostředek, se kterým mohou jednat v rámci domácího násilí kvalifikovat jako trestný čin. Díky tomu je možné oběti domácího násilí pomoci a ochránit ji od násilné osoby a to na dobu větší než 24 hodin. Dále trestní sankce u trestného činu srovnáním ze sankcemi u přestupku je účinnější. Podle dosavadního obsahu práce je zřejmé, že policisté nemohou oběť ochránit, pokud se bude násilníkové chování odehrávat pouze v rovině přestupkového řízení, neboť policisté nemohou využít ustanovení TR o kterých již bylo hovořeno. Při policejních ředitelství Ostravy a Brna se s touto problematikou zabývají určení policisté. Jejich práce je intenzivně prezentována. Tyto ředitelství spolupracují s rakouskou policií a čerpá od ní zkušenosti. Bohužel nelze navenek vidět snahu jiných měst např. Plzně, že by se o tuto problematiku výrazně zajímala. Na

problematiku §215a se můžeme podívat i z druhé strany. Ke stíhání pachatele však již není nutný souhlas osoby poškozené. Ta však při výslechu může z jakéhokoliv důvodu odmítnout vypovídat, díky čemuž nebude s největší pravděpodobností případ policii dotažen až do konce a nedojde k potrestání pachatele.

1.3 Právní normy, které policisté využívají po roce 2007

Policejní praxe poukazovala na případy, kdy policisté vyjížděli k oznámeným útokům agresora vůči svému partnerovi, které měly nižší intenzitu, a tudíž nebyl důvod pro zahajování trestního řízení. V těchto případech byla policie odkázána na oprávnění, která jí poskytoval zákon o policii. Nejúčinnějším oprávněním se jevilo tzv. zajištění agresora podle § 14 zákona o policii. Využití tohoto oprávnění v situaci domácího násilí bylo velmi důležité, neboť tím se pro oběť vytvářel prostor ke zvážení jejich dalších možností a ta již není nucena utíkat a skrývat se před agresorem. Jistý problém však představuje maximální lhůta zajištění. Zákon umožňuje zajištění až na 24 hodin, což je pro případy domácího násilí nedostačující. Proto se započalo s hledáním řešení, které by poskytlo oběti delší ochrannou dobu před agresorem.

Z podnětu občanského sdružení Bílý kruh bezpečí byla zřízena pracovní skupina Aliance proti domácímu násilí. Jejím cílem bylo vytvoření právní normy, která by přinesla nová oprávnění pro státní orgány (zejména pro policii) umožňující lepší a účinnější ochranu oběti domácího násilí. Díky velkému úsilí Aliance se dne 14. března Parlament ČR usnesl na zákoně č. 135/2006 Sb., kterým se změnily některé zákony v oblasti ochrany obětí před domácím násilím, a jež je účinný od 1. ledna 2007.

Zákon 135/2006 Sb. upravuje tyto právní normy:

- Zákon č. 283/1991 Sb. O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 99/1963 Sb. Občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 140/1961 Sb. Trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 100/1988 Sb. O Sociální zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 114/1988 Sb. O působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

Vzhledem ke zvolenému cíli bakalářské práce se budeme zabývat pouze změnou zákona o Policii ČR, změnou Trestního zákona a Občanským soudním řádem.

1.3.1 Změny zákona o Policii ČR

Díky novelizaci zákona 283/1991 Sb. dostali policisté do rukou možnost efektivně pracovat s případy domácího násilí. Oddíl druhé a třetí hlavy zákona o Policii upravuje oprávnění policisty při plnění úkolů stanovených mu zákonem. Zákon č. 135/2006 Sb. mezi tato oprávnění zařadil ustanovení § 21a až 21d týkající se oprávnění rozhodnout o vykázání násilné osoby ze společného obydlí a zákazu vstupu do něj a to na dobu 10 dnů a to i v případě, kdy jednání násilné osoby dosahovalo pouze přestupkové úrovně. Toto oprávnění se týká pouze případů domácího násilí. Jedná se o průlom při jejich řešení ze strany Policie ČR, neboť ta najednou má dostatečné prostředky k tomu, aby kvalitně ochránila oběť domácího násilí.

1.3.2 Změna Občanského soudního řádu

Občanský soudní řád (dále jen OSŘ) byl zákonem č. 135/2006 Sb. s účinností od 1. ledna 2007 doplněn o nový druh předběžného opatření. „*Předběžná opatření jsou rozhodnutí soudu učiněná ještě před zahájením určitého občanského soudního řízení či v jeho průběhu, jež mají sloužit tomu, aby byly v případě nutnosti prozatímně upraveny poměry účastníků nebo, aby nebyl ohrožen výkon soudního rozhodnutí (například soud předběžným opatřením uloží žalovanému, aby až do ukončení řízení nenakládal s věcí, o jejíž vlastnictví se vede spor)*“ [24].

Nový druh předběžného opatření v souvislosti s domácím násilím upravuje § 76b OSŘ. Právě o předběžné opatření se jedná, když policista využije oprávnění rozhodnout o vykázání ze společného obydlí a zákazu vstupu do něj.

1.3.3 Změna trestního zákona

Mařit rozhodnutí policie o vykázání ze společného obydlí a zákazu vstupu do něj či rozhodnutí soudu o předběžném opatření spočívajícím ve vykázání ze společného obydlí a zákazu navazování kontaktů s ohroženou osobou je dle zákona č. 135/2006 Sb. trestné.

Skutkovou podstatu trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle TZ [26] § 171 odst. 1 písm. e)

„*svým jednáním naplní ten, kdo se dopustí závažného nebo opakovaného jednání, aby zmařil rozhodnutí o vykázání vydané podle zvláštního právního předpisu (zákona o Policii)*

nebo na základě předběžného opatření soudu. “

Za uvedený trestný čin pachatelé hrozí trest odnětí svobody až na šest měsíců nebo peněžitý trest. Tato změna trestního zákona vychází z přesvědčení autorů, že pokud by nebylo maření výkonu předmětného rozhodnutí trestně postižitelné, výrazně by se oslaboval smysl rozhodnutí o vykázání násilné osoby, neboť by neexistoval žádný způsob zákonného zajištění jeho respektování.

Čerpání informací v této a v následující kapitole z informačními zdroji nebylo nějak rozsáhlé. Důvodem je nízká dostupnost informačních zdrojů, jejichž obsahem je praktická aplikace zákona č. 135/2006 Sb. ze strany policistů, což označujeme jako správné. Nejvíce poznatků bylo načerpáno z [27, 28]. Jedná se o Závazné pokyny policejního prezidenta, které upravují postup policistů při řešení případů domácího násilí. Avšak obsah těchto norem, které policisty instruuje, jak postupovat dle našeho názoru je velice stručný a pro řešení domácího násilí ne zcela praktický. Čtenář má po přečtení spoustu otázek, které si vytvoří na základě teoretických modelových situací. V případě, že je text použit v rámci výuky, nebo školení, kdy tyto otázky jsou zodpovězeny, pak je obsah uvedených závazných pokynů přijatelný.

Je docela smutné, že podnícení k vytvoření zákona č. 135/2006 Sb. dalo občanské sdružení a ne Policie ČR, která se s touto problematikou nejčastěji setkává. Myslíme si, že pokud by Policie ČR více řešila vnímání policistů občany, motivovala policisty a starala se o v praxi standardní případy, pak věříme, že by účinnost zákona č. 135/2006 Sb. nastala dříve a tím by pomohla spoustě ohrožených osob. Pokud se podíváme na samotný zákon, pak si myslíme, že se jedná o další krok při boji s domácím násilím. Nesmí to však být krok poslední.

1.4 Praktická aplikace zákona č. 135/2006 Sb. v policejní praxi

V následující kapitole pojednává práce o praktické aplikaci zákonů, které byly novelizovány zákonem č. 135/2006 Sb. V další části se zaměříme na způsoby školení a vzdělávání policistů městského ředitelství Plzeň-město.

1.4.1 Vzdělávání a příprava policistů

V rámci plzeňského městského ředitelství jsou policisté zařazeni na obvodních odděleních pořádkové a železniční Policie ČR. Tito příslušníci jsou v současnosti školeni v problematice domácího násilí dvěma způsoby:

- Vzdělávací program „Domácí násilí“
- Školení v rámci služební porady na OOP

1.4.1.1 Vzdělávací program „Domácí násilí“

K dnešnímu datu není pojem domácí násilí vnímán jako záležitost, které netřeba věnovat pozornost, nýbrž jako široce rozšířená problematika, k jejíž řešení je potřeba použít jiného než standardního přístupu policistů. S tímto vědomím vznikl i vzdělávací program „Domácí násilí“, jenž si klade za cíl připravit policisty na praktické situace, kterou budou v rámci výkonu služby pověřeni řešit. Vědomosti, které musejí získat, se týkají kupříkladu vyvrácení mýtů rozšířených mezi veřejností, rozpoznání specifik a zvládnutí konkrétní situace domácího násilí, ale také se setkají s pojmy jako je např. „stockholmský syndrom“, nebo teoriemi zabývajícími se důvody vzniku domácího násilí, atp.

Celé školení je rozděleno na pětidenní kurz o celkové délce 30 hodin a je určeno policistům základních útvarů. Výuka probíhá ve skupinkách po cca 15 lidech. Každý účastník absolvuje teoretickou a praktickou část. V teoretické části se seznámí s vybranými kapitolami z oblasti psychologie, práva a pořádkové služby.

V rámci praktické části si absolventi procvičí modelové situace. Výuka je zajištěna především pedagogy z oboru psychologie, případně pedagogy se specializací v oboru právo a pořádková služba.

Při ukončení kurzu nejsou pořádány žádné závěrečné zkoušky, prověření získaných znalostí probíhá v rámci nácviku modelových situací, do kterého se zapojí každý účastník.

Jedinou podmínkou je tedy 100% účast. Po úspěšném absolvování kurzu odchází policista, který ví: jak správně posoudit, zda-li se jedná o domácí násilí, jak přistupovat k případu domácího násilí, jak jednat a poskytnout potřebné informace oběti, umí jednat s agresorem, podmínky vykazání ze společného obydlí a zákazu vstupu do něj, umí vypracovat potřebné dokumenty, ví jak postupovat ve specifických případech domácího násilí a další.

1.4.1.2 Školení v rámci OOP

Policisté, kteří nebyli vysláni do vzdělávacího programu „Domácí násilí“ byli proškoleny v rámci řešení případů domácího násilí na služebním srazu. Školení trvalo ve většině případech jen pár hodin. Školiteli byli policisté, kteří úspěšně absolvovali kurz. Policisté po tomto školení většinou nemají dostatečný přehled o možnostech postupu v případech domácího násilí a jsou odkázáni na samostudium a pomůcky, které mají k dispozici na stálé službě. K samostudiu mohou policisté použít závazný pokyn policejního prezidenta č. 179 (dále jen „ZPPP č. 179“), kterým se stanoví postup příslušníků Policie České republiky v případech domácího násilí.

1.4.1.3 Pomůcky pro policisty pro práci s domácím násilím

Díky iniciativě Bílého kruhu bezpečí mají policisté, kteří řeší případy domácího násilí k dispozici pomůcky, které by jim měly usnadňovat práci na místě domácího násilí. O tom, jak jsou pomůcky policistů prospěšné se zabývá práce v praktické části. Jako ukázkou jedné z pomůcek, může čtenář najít v příloze č. 2.

1.4.2 Postup policistů při řešení domácího násilí

V posledním bloku teoretické části bakalářské práce jsou popsány zákonné možnosti a postupy, který mají v současné době k dispozici policisté při řešení domácího násilí. O tom, který policista může rozhodnout o vykazání v případech domácího násilí hovoří ZPPP č. 179. Podle tohoto pokynu se jedná o policistu, který je služebně zařazen na útvaru obvodního oddělení, nebo policistu, který je zařazen na oddělení železniční policie, vyjma policistů zařazených u hlídkové služby. Dále pak se jedná o policisty zařazené u služby kriminální policie a vyšetřování.

1.4.2.1 První kroky v případech domácího násilí

Před výjezdem na místo, kde bylo hlášeno domácí násilí jsou policisté povinni získat co nejvíce poznatků pomocí informačních systémů PČR o osobách, který se domácí násilí týká. Zejména, zda-li zjištění trestní minulosti a předchozích ohlášených incidentů ohrožené a násilné osoby.

Po příjezdu na místo a během celého řešení případu na místě jsou policisté povinni dodržovat taktický postup, aby nedošlo zejména k opětovnému napadení ohrožené oběti či dokonce samotných policistů. V případě, že i po příjezdu dochází k napadání ohrožené osoby, přijmou policisté zákonná opatření proti násilné osobě, kterými zabrání další možný útok.

V situaci, že na místě k ničemu nedochází, začnou policisté po navázání kontaktu s ohroženou a násilnou osobou komunikovat tak, aby získali co nejvíce informací k zorientování se v tomto případu.

1.4.2.2 Identifikace domácího násilí

O tom, zda-li se skutečně jedná o případ domácího násilí rozhoduje policista až na základě základních znaků, které jsou uvedeny v ZPPP č. 179 a o kterých práce hovoří v kapitole 1.1.2. Jejich zjištění a prokázání bývá však na místě velice obtížné. Je třeba, aby byl policista nestranný a uměl dobře pokládat informace. Ke správné formulaci otázek slouží pomůcky pro práci s domácím násilím zejména pak použití strukturovaného „Úředního záznamu o výjezdu k incidentu se znaky domácího násilí“ který je přiložen jako příloha 3. Při řádném vyplnění tohoto úředního záznamu a vytěžení všech osob přítomných v domácnosti může policista rozhodnout zda-li se jedná či nejedná o domácí násilí.

1.4.2.3 Vykázání ze společného obydlí a zákaz vstupu do obydlí

ZPPP č. 179[27] jednoznačně určuje, že: „*V případě domácího násilí, které policista na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že dojde k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo zvláště závažnému útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn toho, kdo je podezřelý z takového jednání, vykázat z bytu nebo domu společně obývaného s ohroženou osobou, jakož i z jeho bezprostředního okolí*“. Délka vykázání podezřelé osoby trvá po dobu 10 dnů ode dne vydání rozhodnutí. Tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby. Podáním návrhu

ze strany oběti na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu v průběhu vykazání se uvedená lhůta prodlužuje až do pravomocného rozhodnutí soudu o tomto návrhu. Policista je povinen ve lhůtě do 3 dnů od vydání rozhodnutí o vykazání provést kontrolu, zda rozhodnutí o vykazání dodržuje vykázaná i ohrožená osoba. O provedené kontrole sepíše policista úřední záznam.

Součástí vykazání je rovněž zákaz návratu do policistou vymezených prostor. O takto stanoveném prostoru je policista vykázanou osobu povinen poučit. Územní rozsah vykazání se určí podle míry požadavku účinné preventivní ochrany ohrožené osoby. Osoba, jenž se vykazání týká (tzv. "vykázaná osoba"), bude poté povinna neprodleně opustit místo, na které se rozhodnutí o vykazání vztahuje. Při provádění úkonů souvisejících s vydáním rozhodnutí o vykazání je policista povinen zajistit přítomnost nezúčastněné osoby. *„Nezúčastněná osoba nemusí být přítomna, ledaže hrozí nebezpečí z prodlení“*. [27]

Nebude-li ten, vůči komu takové opatření směřuje, v době policejního zákroku přítomen ve společném obydlí, je policista takové osobě oprávněn zakázat vstup do společného obydlí, jakož i do jeho bezprostředního okolí, a to i v době jeho nepřítomnosti. Toto rozhodnutí bude účinné v okamžiku, kdy se o něm osoba, proti které směřuje, prokazatelně dozví. Policie musí osobu vyhledat, tzn. navštíví ji v zaměstnání, zjistí si např., kde pobývá ve volném čase a na těchto místech se ji pokusí zastihnout. Vzhledem k tomu, že se v tomto případě neuplatní tzv. fikce doručení, rozhodnutí není vůči vykázané osobě účinné, dokud jí nebude oznámeno buď vyhlášením na místě nebo doručením.

Osoba, které byl zakázán vstup do společného obydlí, poté nesmí vstupovat na místo, na které se toto rozhodnutí vztahuje. Policista je povinen sepsat rozhodnutí o zákazu vstupu, kterou čtenář nalezne jako příloha č. 4.

Pokud je vykazání spojeno s ohrožením provozu objektu nebo znemožněním výkonu zaměstnání vykázané osoby, je o této skutečnosti třeba bezodkladně vyrozumět zaměstnavatele nebo provozovatele objektu, který přijme příslušná opatření k náhradnímu zajištění provozu objektu. Policista sepíše „rozhodnutí o vykazání“. Toto rozhodnutí bude účinné již v okamžiku, kdy bude policistou prokazatelně sděleno osobě, proti které směřuje. Rozhodnutí o vykazání se vydává bez projednání věci a z úřední povinnosti, přičemž souhlas ohrožené osoby se nevyžaduje. Rozhodnutí se písemně vyhotoví do 24 hodin od vstupu

policisty do společného obydlí. Vyhotovené rozhodnutí se v opise doručí vykázané a ohrožené osobě. Opravným prostředkem proti rozhodnutí o vykázání je odvolání, které však nebude mít odkladný účinek.

1.4.2.4 Práva a povinnosti vykázané osoby

Rozhodne-li policista o vykázání, vyzve vykázanou osobu, aby mu vydala všechny klíče od společného obydlí, které drží, a vykázaná osoba bude povinna klíče vydat. Policista zároveň poučí vykázanou osobu o následcích neuposlechnutí takové výzvy. Může se totiž jednat o přešůpek proti veřejnému pořádku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přešůpcích, v platném znění, za který může být uložena pokuta až do výše 1000 Kč.

Policista je dále povinen umožnit vykázané osobě, aby si nejpozději při výkonu rozhodnutí o vykázání vzala ze společného obydlí výlučně věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a dokumenty, a ve lhůtě do 24 hodin od výkonu rozhodnutí o vykázání pak další osobní věci a věci nezbytné pro její podnikání nebo výkon povolání. Vykázané osobě poskytne policista informace o možnostech jejího dalšího ubytování a v souvislosti s tím i nezbytnou součinnost. Policista je povinen vykázanou osobu poučit o jejím právním postavení, o jejich právech a povinnostech a o dalším možném postupu ve věci. Vykázaná osoba podepíše: poučení vykázané osoby, které naleznete jako příloha bakalářské práce č. 5. Za tímto účelem policista vyžádá od vykázané osoby adresu pro doručování

1.4.2.5 Součinnost Policie ČR a vykázané osoby

Povinností policie je poskytnout násilné osobě informace o možnostech jejího dalšího ubytování a v souvislosti s tím i nezbytnou součinnost. Prakticky to znamená, že policista sdělí vykázané osobě, jaké jsou možnosti ubytování v daném místě a předá jí kontakty na azylové domy apod., případně vezme vykázanou osobu na služebnu a nechá ji zatelefonovat, aby si zajistila ubytování. Tím však součinnost policie končí.

1.4.2.6 Pomoc a péče oběti

Ohroženou osobu poučí policista o možnosti podání návrhu na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu a o možnosti využití psychologických, sociálních nebo jiných služeb v oblasti pomoci obětem násilí. Policista poučí ohroženou osobu i o následcích vyplývajících z uvedení vědomě nepravdivých údajů, k nimž policista při

rozhodování o vykázání přihlíží. Ohrožené osobě dá policista podepsat: Poučení ohrožené osoby, které naleznete jako příloha č. 6. Je-li toho třeba, přivolá policista ohrožené osobě nezbytnou lékařskou pomoc.

Opis rozhodnutí o vykázání je povinen policista doručit do 24 hodin od jeho vydání spolu s opisem úředního záznamu o provedených úkonech a opatřeních příslušnému intervenčnímu centru. Podle nového zákona o sociálních službách (zákon č. 108/2006 Sb.) vzniklo intervenční centrum jako koordinátor pomoci pro oběti domácího násilí. Na základě dohody s Krajským úřadem Plzeňského kraje bude činnost intervenčního centra zajišťovat **Diecézní charita Plzeň**, Terénní krizová služba - intervenční centrum. Pracovníci intervenčního centra pomohou oběti s orientací v situaci, informují o možnostech jejího dalšího řešení, poskytnou základní sociálně právní poradenství, doprovodí při jednáních s úřady a dále zprostředkují návazné odborné služby např. lékařské, psychologické a právní. V případě potřeby zajistí azylové ubytování včetně možnosti utajeného pobytu v odůvodněných případech.

1.4.2.7 Nezletilá osoba a domácí násilí

V případě že ve společném obydlí, na které se rozhodnutí o vykázání vztahuje, žije nezletilá osoba, doručí se opis rozhodnutí o vykázání spolu s opisem úředního záznamu ve stejné lhůtě též příslušnému orgánu sociálně právní ochrany dětí.

1.4.3 Postup policie v některých specifických případech

V poslední kapitole pojednává práce o specifických případech se kterými se policista může v praxi setkat. K tomuto tématu je velice málo informačních zdrojů. Obsah vychází z ZPPP č. 179 a ze zkušenosti policistů.

1.4.3.1 Násilnou osobou je mladistvý, případě osoba mladší 15 let

V případě, že násilnou osobou je mladistvý či dokonce osoba mladší 15 let a jsou dány podmínky pro vykázání této osoby, je na místě, aby policie vyrozuměla orgán sociálně-právní ochrany dítěte, který bude postupovat analogicky podle platných právních norem. Je třeba upozornit, že institut vykázání je určen k preventivní ochraně ohrožených osob před násilným jednáním ze strany násilné osoby. Na druhé straně bude v daném případě záviset na posouzení individuálních okolností, konkrétně na tom, zda je mladistvý, či dokonce osoba mladší 15 let

natolik nebezpečná a nezvladatelná např. pro rodiče, že hrozí opakovaný útok z jeho strany. Pokud lze předpokládat, že mladistvý se bude nadále dopouštět takového jednání, či snad hrozí ještě intenzivnější útoky z jeho strany a pokud současně osoby žijící s ním ve společném obydlí, zejména zákonní zástupci nejsou schopni takové jeho jednání usměrnit, není rozhodnutí o vykázání vyloučeno. Je však třeba upozornit na to, že policie rozhoduje o vykázání ve správním řízení a mladistvý (stejně jako dítě mladší 15 let) nemá procesní způsobilost, tzn. že je třeba mu nejprve ustanovit opatrovníka.

Dále je třeba se zabývat také tím, kde by mladistvý, který byl vykázán, pobýval. V tomto případě nelze mladistvému poskytnout pouze součinnost ve smyslu § 21c odst. 2 zákona o PČR. Je proto nezbytné postupovat ve spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dětí, které policie kontaktuje a ty zajistí umístění mladistvého v diagnostickém ústavu (na základě návrhu na vydání předběžného opatření podle § 76a OSŘ). V každém případě však policie může využít své oprávnění podle § 14 zákona o policii a osobu mladistvého zajistí.

1.4.3.2 Zvláštní případy ohrožené osoby

V případě, že ohroženou osobou bude např. stará, nemohoucí nebo nemocná osoba, která je péčí odkázaná či závislá na pomoci násilné osoby, která má být ze společného obydlí vykázána, bude policie po vykázání postupovat stejně jako kdyby se vykázaná osoba dopustila trestného činu a bylo třeba ji zajistit nebo zadržet apod. V těchto případech policie zajišťuje pomoc pro ohroženou osobu, tzn. že v první řadě zajistí lékařské ošetření, došlo-li ke zranění. Pokud byla ohrožená osoba odkázaná na péči či pomoc vykazané osoby a současně není jiná osoba, která by se o ni mohla postarat, je třeba uvědomit příslušný odbor sociální péče. V případě, že k incidentu došlo např. v nočních hodinách, zajistí policie převoz nemohoucí či staré osoby do zdravotnického zařízení (nemocnice) a ráno pak již bude situace řešena v součinnosti s odborem sociální péče.

1.4.3.3 Násilnou osobou je matka malého dítěte:

V případě, že násilnou osobou, která má být ze společného obydlí vykázána, bude matka malého dítěte, zhodnotí policie situaci podle konkrétních okolností a ponechá dítě v péči druhého rodiče. Je-li to možné, kontaktuje další příbuzné (prarodiče apod.) a není-li možné zajistit osobu, která se o dítě postará, uvědomí orgán sociálně-právní ochrany dětí (to ostatně provede vždy, je-li ve společném obydlí, nezletilé dítě).

1.4.3.4 Vykázaná osoba a věci, které si může odnést

V případě vykázaní bude je rozsah věcí obdobný jako v případě věcí vyloučených z výkonu rozhodnutí (srov. § 322 OSŘ.). Tzn. věci, které vykázaná osoba nezbytně potřebuje k uspokojování svých hmotných potřeb nebo k plnění pracovních úkolů, např. jde o běžné oděvní součásti, snubní prsten, zdravotnické potřeby, finanční hotovost do 1000 Kč. Osobou, která určí rozsah těchto věcí, je policista, jenž na místě rozhodne o vykázaní, toto oznámí násilné osobě a bude na místě při odevzdávání klíčů. Pokud nebude mít vykázaná osoba dostatek finančních prostředků, není věcí policie tuto záležitost dále řešit.

1.4.3.5 Domácí násilí páchané v hotelu. či na chatě

Pokud dojde k útoku mimo společné obydlí, např. v hotelu apod., bude se rozhodnutí o vykázaní vztahovat na společné obydlí, které tyto osoby reálně dlouhodobě spolu obývají, a nikoliv na momentálně přechodně či krátkodobě obývaný prostor, např. hotelový pokoj. V takovém případě bude ohrožené osobě zajištěno, že se může vrátit do společného obydlí (tedy tam, kde žije a má své osobní věci) a získá tak prostor pro uspořádání svých poměrů a pro řešení své životní situace. Takový závěr lze dovodit i ze znění zákonné úpravy (§ 21a odst. 1 zákona o policii), která stanoví, že násilnou osobu lze vykázat z bytu nebo domu společně obývaného s ohroženou osobou.

1.4.3.6 Násilná osoba a právní pomoc advokáta

V případě, že násilná osoba trvá na právní pomoci advokáta či na zastoupení zmocněncem, nic jí nebrání si jej zvolit. Takové právo je zaručeno čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, který stanoví, že každý má právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy. Násilná osoba tedy má právo si zvolit svého zástupce a policie jí to musí umožnit, tzn. že jí nesmí v tomto jejím právu bránit. Neznamená to však, že by policie byla povinna právní zastoupení násilné osobě zajistit. Současně policie není povinna, v případě, že násilná osoba prohlásí, že si chce zvolit právního zástupce, vyčkávat s vykázaním na přítomnost zástupce. Policie rozhoduje o vykázaní ve správním řízení, nejedná se tedy o trestněprávní úpravu zajištění práva na obhajobu. V dané situaci bude záviset na tom, v jakém časovém intervalu bude násilná osoba schopna si přítomnost právního zástupce zajistit. Může se stát, že přivolaný advokát se dostaví na místo okamžitě. Lze si však představit i variantu, kdy policie bude zasahovat ve společném obydlí

v průběhu noci a násilná osoba si může právního zástupce zajistit až třeba druhý den. V takovém případě policie vydá rozhodnutí o vykázání, jsou-li splněny podmínky pro jeho vydání, s tím, že násilná osoba využije právních služeb advokáta od okamžiku, kdy mu udělí plnou moc k zastupování. Policie je tedy povinna umožnit násilné osobě si zvolit právního zástupce, neznamená to však, že bude s rozhodnutím o vykázání vyčkávat na jeho přítomnost. Opačný postup by byl v podstatě proti smyslu celého institutu vykázání, protože by neumožnil reagovat okamžitě a bezprostředně na situaci, která mezi násilnou a ohroženou osobou nastala.

Dnes panuje na veřejnosti názor, že ohrožená osoba policistům sdělí, že je obětí domácího násilí a policisté okamžitě provedou zákonné kroky, aby tento případ vyřešili a oběť ochránili. Avšak to je podle našeho názoru obrovský omyl a problém, před kterým policisté stojí. Ne vždy jsou znaky domácího násilí zcela průkazné. V těchto případech policisté neexperimentují a neaplikují institut vykázání. Je třeba si uvědomit, že policisté musí přistupovat k případu nestranně a rozhodovat se na základě důkazů. Avšak jaké důkazy mohou získat, pokud se jedná například o psychické násilí? Veřejnost napadá policisty, že jednají s ohroženou obětí neadekvátně a tím způsobují sekundární viktimizaci. Avšak oběti, pro které již samotný krok, kdy žádají policii o pomoc, vyžaduje obrovské úsilí musí počítat s tím, že policii musí spolupracovat. Pakliže si oběti myslí, že to jen oznámí a o vše se postarají ostatní organizace, pak je to chyba. O tomto problému by se mělo také hovořit a v rámci médií prezentovat a tím policistům usnadnit aplikaci zákonných možností, které sebou přináší litera zákona č. 135/2006 Sb.

2 Praktická část

2.1 Cíl praktické části

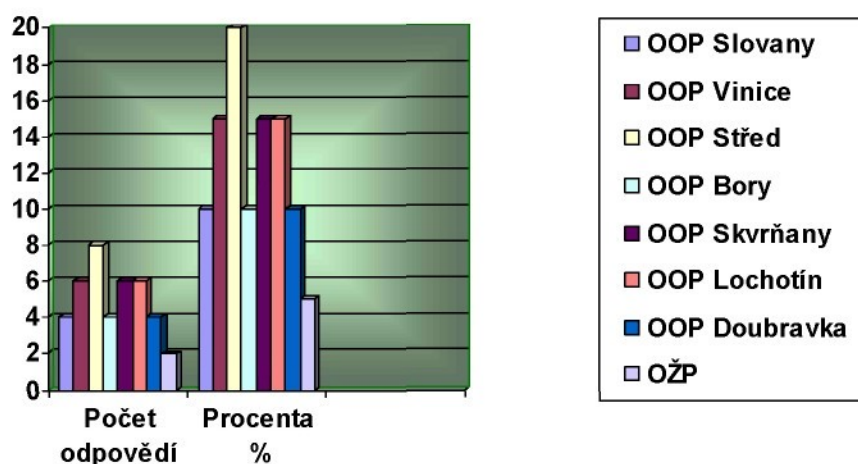
Cílem praktická části bude zjištění prostřednictvím průzkumu, zda jsou policisté dostatečně připraveni na řešení případů domácího násilí s akcentem na naplnění litery zákona 135/2006.

2.2 Popis zkoumaného vzorku

K naplnění cíle naší bakalářské práce jsme oslovili policisty v přímém výkonu služby, kteří jsou zařazeni na obvodních oddělení městského ředitelství Policie České republiky v okrese Plzeň-město. Byly vybrány všechny policejní obvody městského ředitelství. Respondenti z těchto obvodů měli za úkol vyjádřit své zkušenosti se vzděláváním a aplikací zákona 135/2006 Sb. při řešení případů domácího násilí, se kterým se v rámci výkonu služby setkávají.

Tabulka a graf č. 1 – Kde jste služebně zařazen?

Oddělení	Počet odpovědí	Procenta %
OOP Slovany	4	10
OOP Vinice	6	15
OOP Střed	8	20
OOP Bory	4	10
OOP Skvrňany	6	15
OOP Lochotín	6	15
OOP Doubravka	4	10
OŽP	2	5

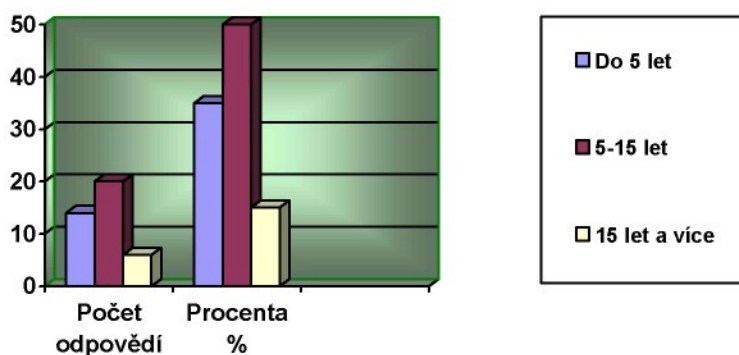

Z celkového počtu 40 oslovených policistů bylo zjištěno, že tito policisté jsou zařazení z 10% na **OOP Slováky**, z 15% na **OOP Vinice**, z 20% na **OOP Střed**, z 10% na **OOP Bory**, z 15% na **OOP Skvrňany**, z 15% na **OOP Lochotín**, z 10 % na **OOP Doubravka** a z 5% na **Oddělení železniční policie** (dále jen „OŽP“).

Výběr počtu respondentů byl proveden na základě velikosti jednotlivých OOP. Největší procento policistů, kteří se účastnili průzkumu je zařazeno na OOP Střed. Nejméně respondentů bylo vybráno z OŽP. Policisté z OŽP městského ředitelství Plzeň, mají nejmenší pravděpodobnost, že se setkají s domácím násilím.

Tabulka a graf č. 2 – Délka služby na OOP,

Délka služby	Počet odpovědí	Procenta %
Do 5 let	14	35
5-15 let	20	50
15 let a více	6	15

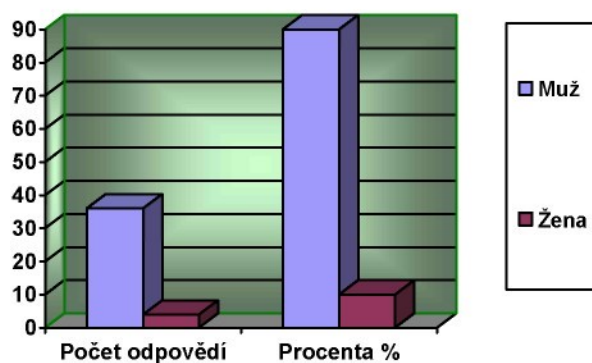

Z celkového počtu 40 oslovených policistů slouží na OOP, OŽP **20% respondentů do 5 let, 50% respondentů v rozmezí 5-15 let a 30% respondentů slouží nad 15 let.**

Největší procento policistů se nachází v rozmezí 5-15 let. Myslíme si, že dnem 1.1.2007, kdy vešel v účinnost nový zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, odešlo mnoho zkušených policistů, kteří měli odslouženo více jak 15 let.

Tabulka a graf č. 3 - Pohlaví

Pohlaví	Počet odpovědí	Procenta %
Muž	36	90
Žena	4	10

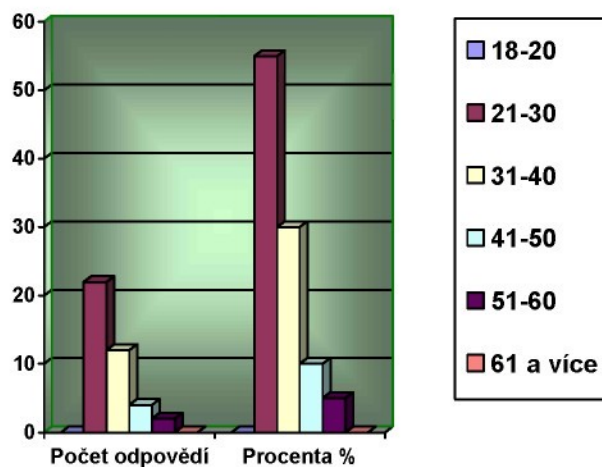

Z celkového počtu 40 oslovených policistů je **90% mužů a 10% žen.**

Práce policisty bývala v minulosti ryze mužskou záležitostí. Trendem dnešní společnosti je zaměstnávat u policie i ženy.

Tabulka a graf č. 4 – Věková skupina

Věk	Počet odpovědí	Procenta %
18-20	0	0
21-30	22	55
31-40	12	30
41-50	4	10
51-60	2	5
61 a více	0	0

Z celkového počtu 40 oslovených policistů bylo zjištěno, že zařazení do věkových skupin je ve věku 18-20 let 0%, 21 – 30 let 55%, 31 – 40 let 30%, 41 – 50 let 10%, 51 – 60 let 5% a 61 a více let 0% policistů.

Největší procento policistů se nachází v rozmezí 21-40 let. Policisté ve věku 18-20 let nemají odsloužený dostatečný počet let, aby mohli být zařazeni do 5. tarifní třídy, od které mohou řešit případy domácího násilí. Je důležité upozornit, že OOP jsou v rámci Policie ČR základní útvary a proto policisté po nějakém čase tyto útvary opouštějí a přecházejí na specializovaná oddělení jako je např. Služba kriminální policie a vyšetřování, Národní protidrogová centrála, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, a další. Proto jak graf vypovídá, s postupem věkové kategorie počet policistů na OOP ubývá.

2.3 Vlastní průběh průzkumu

Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na policisty ve věku od 20 ti a více let. Do šetření byli zařazeni muži i ženy. Další podmínka byla, že policisté musí být v rámci oddělení určeni na řešení případů domácího násilí. Distribuci dotazníků mezi policisty jsme prováděli osobně přes vedoucí pracovníky jednotlivých obvodních oddělení v časovém úseku 1 měsíce a to od 1.3.2008 do 31.3.2008. Návratnost dotazníků byla stoprocentní, tedy z celkového počtu 40 dotazníků se vrátilo 40 dotazníků.

Při návštěvě jednotlivých obvodních oddělení, jsme vysvětlili vedoucím pracovníkům cíle naší bakalářské práce a ti pak následně rozdali dotazníky mezi policisty, jenž se domácím násilím zabývají.

2.4 Použité metody

Při prováděném výzkumném šetření byla použita metoda nestandardizovaného dotazníku. Tato metoda je řazena mezi základní techniky výzkumu. Metoda nestandardizovaného dotazníku se opírá o otázky, které jsou předem formulované a mohou být více či méně nepřesné. Ve formulaci otázek jsou skryty předpoklady prováděného průzkumu. Při použití dotazníkové metody nedochází k přímému kontaktu mezi tazatelem a respondentem, přičemž odpovědi jsou zpracovány písemnou formou. Respondent pracuje s dotazníkem samostatně. J. Jandourek [7, 66] uvádí, že: „*Dotazník se řadí mezi nejběžnější anonymní metody sběru dat*“.

V dotazníku byly použity uzavřené otázky, které dávají možnost konečného počtu odpovědí, kdy respondent volil vždy pouze jednu z nejvýstižnějších odpovědí, pokud nebylo výslovně uvedeno jinak. V dotazníku jsme použili typ otázek výběrových, přičemž respondent vybíral pouze jednu odpověď. Dále byl použit typ otázek výčtových, přičemž respondent si mohl z výčtu možných odpovědí vybrat více možností. Dále jsme v úvodní části dotazníku upozornili na anonymitu. Respondenti byli instruováni, jakým způsobem mají své odpovědi zaznamenávat.

Shromážděnými daty měla být prozkoumána problematika praktické aplikace zákona č. 135/2006 příslušníky PČR při řešení případů domácího násilí v rámci okresu Plzeň-město. Pro průzkum bylo důležité, aby respondenti byli ochotni poskytnout využitelné údaje a tím bylo možno zjistit názory respondentů na danou problematiku.

Dotazník tvořilo celkem dvacet otázek. Dotazovaný volil vždy jednu z nabízených možností a tu označil.

Vyhodnocení získaných informací bylo provedeno pomocí kvalitativní analýzy výsledků, užitím matematicko – statistické metody s výsledky vyjádřené v procentech které byly shrnuty do tabulek a grafů.

Vzor dotazníku nalezne čtenář v příloze (viz. příloha č. 7). Ke zpracování bylo využito všech čtyřicet vyplněných dotazníků. Respondenti byli vybráni z řad policistů z Obvodního oddělení policie Plzeň-Střed, Plzeň-Doubravka, Plzeň-Slovany, Plzeň-Vinice, Plzeň-Bory, Plzeň-Skvrňany, Plzeň Lochotín a Oddělení železniční policie.

2.5 Stanovení předpokladů

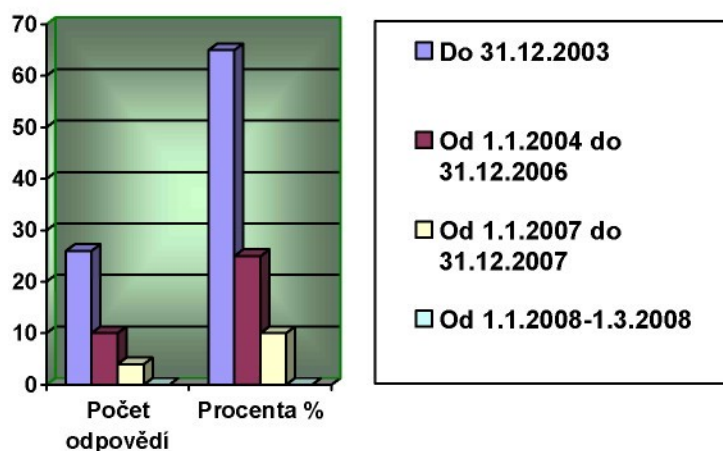
Předpoklad č. 1 – **Lze předpokládat, že více jak 50% respondentů neabsolvovalo vzdělávací kurz zaměřený na domácí násilí.**

Předpoklad č. 2 – **Lze předpokládat, že více jak 90% respondentů nevyužívá všech zákonných možností při řešení případů domácího násilí.**

2.6 Interpretace získaných dat

Tabulka a graf č. 5 – Období zařazení policistů na OOP,

Období	Počet odpovědí	Procenta %
Do 31.12.2003	26	65
Od 1.1.2004 do 31.12.2006	10	25
Od 1.1.2007 do 31.12.2007	4	10
Od 1.1.2008-1.3.2008	0	0

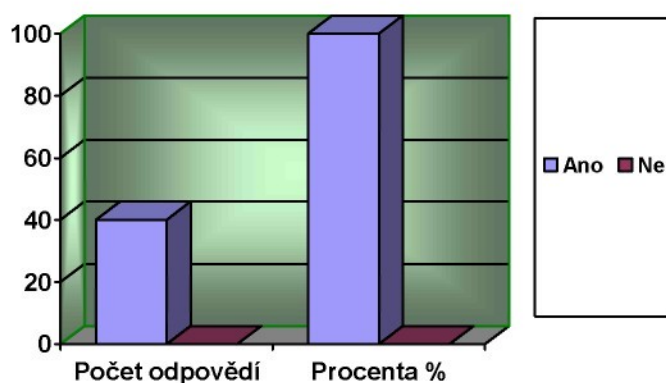

Z celkového počtu 40 oslovených policistů, bylo na OOP, zařazeno **65% respondentů v období do 31.12.2003**, **25% respondentů od 1.1.2004 do 31.12.2006**, **10% respondentů od 1.1.2007 do 31.12.2007** a **0% respondentů od 1.1.2008-1.3.2008**.

Je velice důležité pro další zjišťování informací v dotazníku upřesnit období od kterého jsou policisté zařazeni na OOP, Z tabulky a grafu je patrné, že 90% dotazovaných policistů bylo zařazeno na OOP, ještě před účinností zákona č. 135/2006 Sb.

Tabulka a graf č. 6 – Školení policistů k řešení případů domácího násilí podle právních norem účinných od roku 2007

Byli policisté proškoleni	Počet odpovědí	Procenta %
Ano	40	100
Ne	0	0

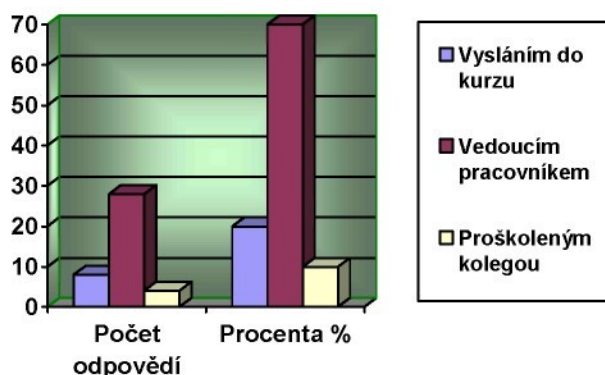

Z celkového počtu 40 oslovených policistů bylo **100% respondentů v roce 2007** proškoleny k řešení případů domácího násilí podle právních norem účinných.

Všichni policisté, kteří v současné době slouží na OOP byli seznámeni a proškoleni s právními normami, podle kterých mohou v současné době řešit případy domácího násilí.

Tabulka a graf č. 7 – Způsob školení

Způsob školení	Počet odpovědí	Procenta %
Vysláním do kurzu	8	20
Vedoucím pracovníkem	28	70
Proškoleným kolegou	4	10

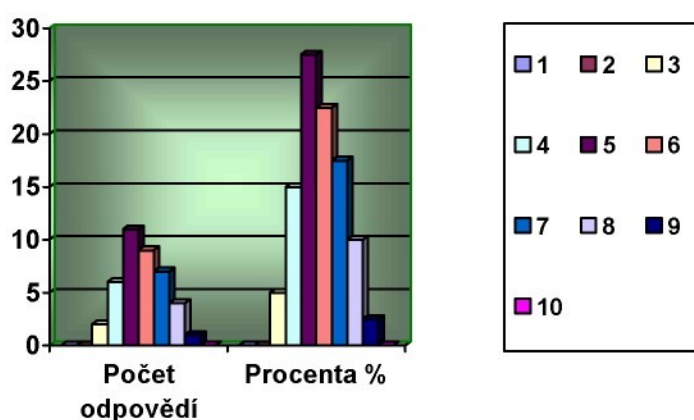
Z celkového počtu 40 respondentů bylo **20% respondentů** vysláno a proškoleny v kurzu: vzdělávacím programu „Domácí násilí“, **70% respondentů** bylo proškoleny vedoucím pracovníkem, **10% respondentů** bylo seznámeno s problematikou již proškoleným kolegou.

Očekávali jsme, že většina oslovených respondentů v našem průzkumovém šetření byla proškoleny pouze v rámci služební porady a to již proškoleným kolegou, nebo vedoucím pracovníkem. Pouze 20% dotázaných policistů bylo vysláno do kurzu. Připravenost těchto policistů na práci s domácím násilím je nesrovnatelně lepší, než připravenost ostatních policistů. Je to hlavně délkou a náplní kurzu, včetně podání informací, ke kterým policisté přistupují se zájmem. Za to školení na služební poradě trvá jen pár hodin, obsah a školení je vytvářeno a vysvětlováno policisty (vedoucím pracovníkem, proškoleným kolegou), kteří nemají pedagogické vzdělání.

Náš první předpoklad, že více jak 50% respondentů neabsolvovalo vzdělávací kurz zaměřený na domácí násilí byl průzkumem potvrzen.

Tabulka graf č. 8 – Hodnocení kvality absolvovaného školení

Kvalita školení	Počet odpovědí	Procenta %
1 nejhorší	0	0
2	0	0
3	2	5
4	6	15
5	11	27,5
6	9	22,5
7	7	17,5
8	4	10
9	1	2,5
10 nejlepší	0	0

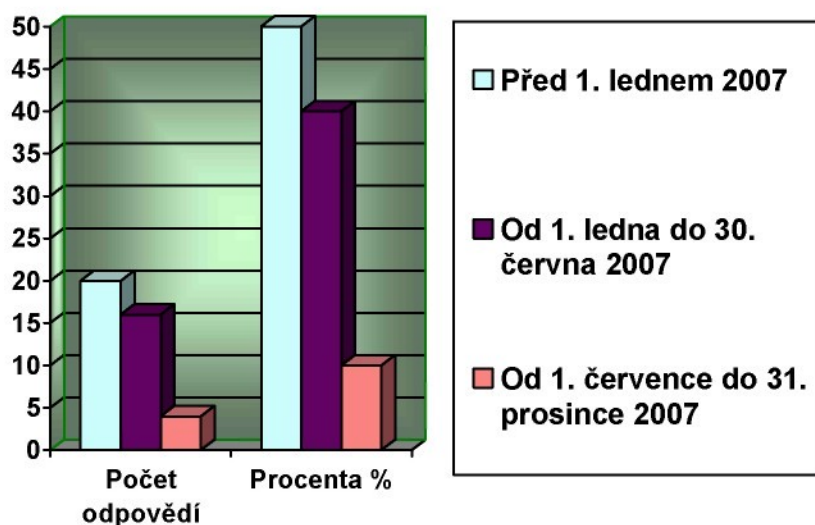
Z celkového počtu 40 oslovených respondentů hodnotí kvalitu školení **0%** respondentů jako nejlepší označenou **10 body**, **2,5 %** respondentů **9 body**, **10%** respondentů **8 body**, **17,5%** respondentů **7 body**, **22,5%** respondentů **6 body**, **27,5%** respondentů **5 body**, což v rámci hodnocení otázky je průměr, **15%** respondentů **4 body**, **5%** respondentů **3 body**. Zbývající možnosti tj. **1 a 2 body** neoznačil **ani jeden respondent**.

Z odpovědí vyplývá, že nejvíce dotazovaných policistů hodnotí kvalitu školení 5 body, což znamená, že ji považují za průměrnou. Ze zpracování výsledků je patrné, že školení je

hodnoceno ze strany respondentů spíše pozitivně. Nejkladněji hodnotí kvalitu školení ti respondenti, kteří se zúčastnili vzdělávacího programu „Domácí násilí“ Dle našeho názoru by se v této otázce mohlo jednat o zkreslení odpovědí, jelikož respondenti nemohou srovnávat jediné školení zaměřené na domácí násilí, které absolvovali s jiným, alespoň trochu podobným. Jejich odpověď je čistě jen na subjektivním vnímání samotného průběhu školení.

Tabulka a graf č. 9 – Období, ve které policisté absolvovali školení.

Období školení	Počet odpovědí	Procenta %
Před 1. lednem 2007	20	50
Od 1. ledna do 30. června 2007	16	40
1. července do 31. prosince 2007	4	10

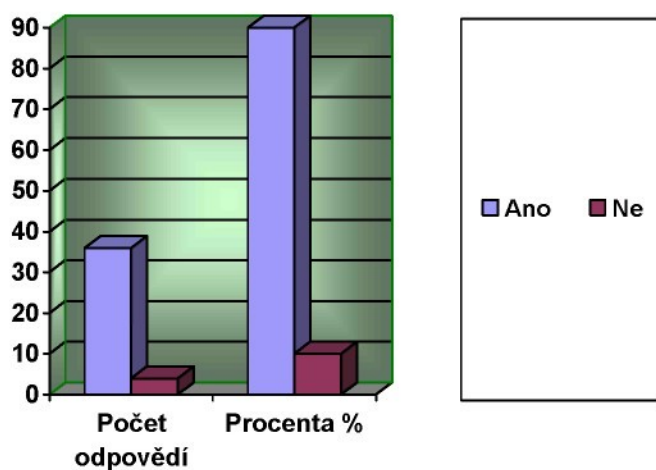
Z celkového počtu 40 oslovených policistů bylo **50% respondentů** proškoleny v období **před 1. lednem 2007**, **40% respondentů** v období **od 1. ledna do 30. června 2007** a **10% respondentů** v období **od 1. července do 31. prosince 2007**.

Do konce roku 2006 běžela legisvakanční lhůta. Ta byla nezbytná pro výcvik policistů, soudců, sociálních pracovníků a také pro vznik akreditovaných intervenčních center. L. Čírtková [3, 23] v tomto období upozorňuje, že: „Pro Policii ČR lze za nejzávažnější úkol označit vypracování závazné metodiky pro aplikaci institutu vykazání“. Policie ČR vypracovala metodický pokyn, který je prezentován v ZPPP č. 179 ze dne 27. listopadu 2006.

Tímto ZPPP byla proškolená část respondentů, v našem případě 50% dotázaných policistů ještě před 1. lednem 2007. Pokud pomineme 10% policistů, kteří byli zařazeni na OOP, OŽP až během roku 2007 (Tabulka a graf č. 1, s. 35-36), můžeme poukázat, že 40% policistů, jenž vyplňovala dotazník byla proškolená, až po 1. lednu 2007. Jinak řečeno tito policisté nebyly řádně seznámeni s postupem a aplikací novelizovaného zákona O Policii v době jeho účinnosti. Z toho můžeme usoudit, že tato polovina respondentů zřejmě nemohla v období než byla proškolená, přistupovat k případům domácího násilí stejně, jako již proškolení policisté.

Tabulka a graf č. 10 - Byl(a) jste v rámci školení seznámen(a) s taktickým postupem při jednání s agresorem?

Byli policisté seznámeni	Počet odpovědí	Procenta %
Ano.	36	90
Ne	4	10

Z celkového počtu 40 oslovených policistů bylo v rámci školení seznámeno s taktickým postupem při jednání s agresorem **90% respondentů. Pouhých 10% respondentů odpovědělo, že nebyli seznámeni s taktickým postupem při jednání s agresorem.**

Výsledky, které jsme vyhodnotili, ukazují, že velká většina dotazovaných policistů byla seznámena s taktickým postupem při jednání s agresorem. Avšak 10% dotazovaných policistů

odpovědělo negativně. Při porovnání vyplněných dotazníků, zjišťujeme, že tito policisté pocházejí z jednoho obvodního oddělení a školení absolvovali na služebním srazu. Školitel byl vedoucí OOP. Z toho můžeme usoudit, že jedním z důvodů, proč policisté nebyli seznámeni s touto problematikou, může být špatné školení ze strany vedoucího OOP.

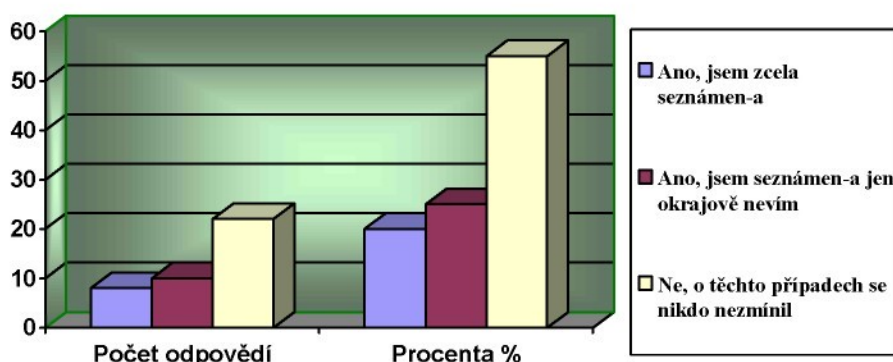
Jednání s agresorem v případě domácího násilí je velice důležité, ale i nebezpečné. Policisté při něm musí dodržovat taktické postupy. Díky těmto taktickým postupům mohou efektivněji uklidnit hroící se situaci. Poté se mohou policisté lépe zorientovat a rozhodovat. L. Čírtková [1, 253] uvádí komunikační techniky tlumící agresi, které by policista měl aplikovat.

- *Sebeovládání, tj. pevné rozhodnutí zdržet se protiagrese;*
- *Empatii, tj. schopnost vcítit se do rozpoloženého agresora;*
- *Komunikativní dovednosti, tj. připravenost používat řeč jako psychologický prostředek k ovlivňování agresora.*

Jako další taktické postupy můžeme uvést např.: Rozestavení policistů při jednání s agresorem, oddělení agresora od oběti, zajištění místa činu, poskytnutí první pomoci, atd. Neznalost těchto postupů dává navrch agresorovi a tím je ohrožena nejen oběť, ale i zakročující policisté.

Tabulka a graf č. 11 – Seznámení s postupem ve specifických případech domácího násilí

Seznámení s postupem	Počet odpov ědí	Proce nta %
Ano, jsem zcela seznámen-a	8	20
Ano, jsem seznámen-a jen okrajově nevím	10	25
Ne, o specifických případech se nikdo nezmínil	22	55

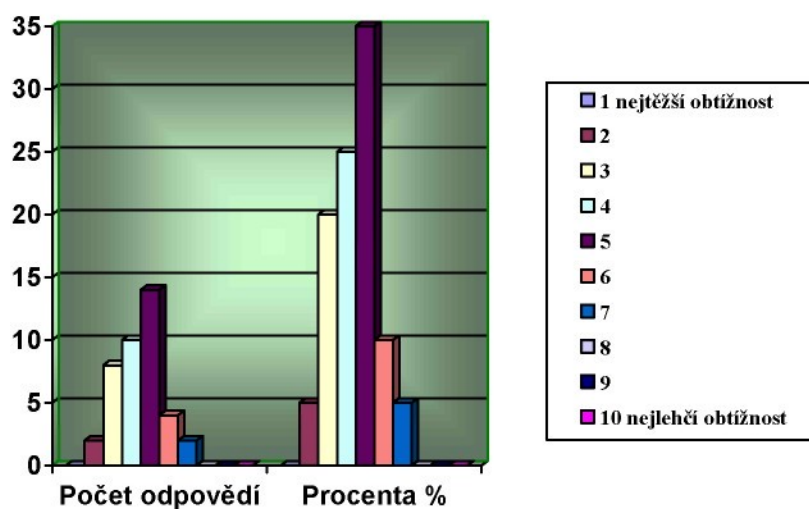
Z celkového počtu 40 oslovených policistů uvedlo **20% respondentů**, že byli v rámci školení zcela seznámeni s postupem ve specifických případech domácího násilí, **40%** respondentů bylo **seznámeno pouze okrajově** a **55% respondentů** dotazníku označilo, že o postupu ve specifických případech **se během školení nikdo nezmiňl**.

Zjištění, že s postupem ve specifických případech domácího násilí bylo zcela seznámeno pouze 20% dotazovaných, je alarmující. Opět pokud provedeme srovnání odpovědí na tuto otázku s odpovědí na otázku č. 2, zjišťujeme, že uvedených 20% respondentů byli školeni v rámci kurzu. Ostatní většina respondentů, školená v rámci služebního srazu, je buď seznámena s touto problematikou pouze okrajově, nebo vůbec.

Jak uvádí J.Chmelík [6, 171] „*Předpokladem pro zdárný úspěch vyšetřování je důvěra mezi policisty a osob jenž se vyšetřování týká. Na vytvoření důvěry má vliv řada faktorů, např. vystupování a jednání policistů na místě činu*“. Praxe ukazuje, že policisté vybaveni dostatečnými znalostmi jsou občany vnímáni pozitivněji, než policisté, kteří v některých případech váhají, či působí nejistě.

Tabulka a graf č. 12 – Obtížnost získat poznatky k domácímu násilí, díky kterým jsou naplněny znaky opakovanost a nárůst intenzity.

Obtížnost získat poznatky	Počet odpovědí	Procenta %
1 nejtěžší obtížnost	0	0
2	2	5
3	8	20
4	10	25
5	14	35
6	4	10
7	2	5
8	0	0
9	0	0
10 nejlehčí obtížnost	0	0

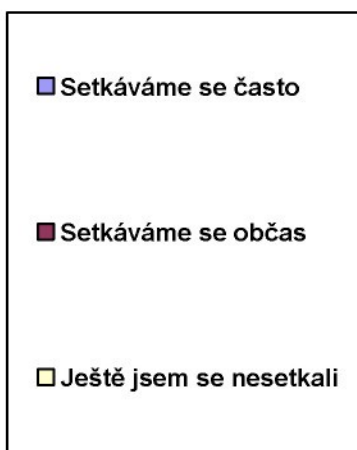
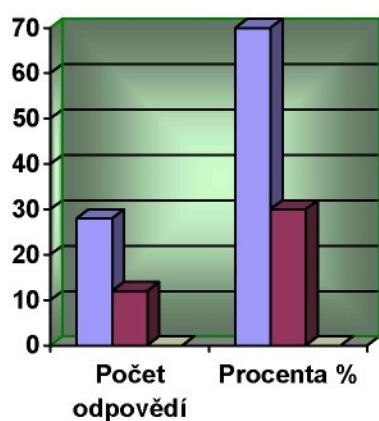
Z celkového počtu **40 oslovených policistů**, hodnotilo obtížnost získat poznatky k domácímu násilí, které by naplňovali znaky opakovanost a nárůst intenzity tak, že **1 bod**, který vyjadřoval nejtěžší obtížnost označilo **0% respondentů**, **2body** označilo **5% respondentů**, **3body** označilo **20% respondentů**, **4body** označilo **25% respondentů**, **5 bodů** označilo **35% respondentů**, **6 bodů** označilo **10% respondentů**, **7 bodů** označilo **5%**

respondentů. Body 8, 9 označilo 0% respondentů a 10bodů, které vyjadřovaly nejlehčí obtížnost získat poznatky k naplnění znaků domácího násilí označilo také 0% respondentů.

Z tabulky i grafu je patrné, že dotazovaní policisté hodnotí získávání poznatků ke znakům opakovanost a nárůst intenzity většinou jako obtížné. Prokázat tyto znaky a tím to, že se v konkrétním případě jedná o domácí násilí je velice důležité. Praxe však ukazuje, že je kolikrát nemožné tyto znaky v krátkém časovém úseku zjistit. Jedná se například o ty případy, kdy je hlídka přivolána např. k partnerské rozepři v 3 hodiny ráno. Hlídka nemůže rozhodovat jen na základě výpovědi zúčastněných stran. Ochota sousedů poskytovat jakékoliv informace je ve tři hodiny ráno velice malá. Takže nezískají-li policisté informace z informačních systémů PČR, nebo např. z místní a osobní znalosti nebudou moci tento případ prohlásit za domácí násilí a nevyužijí institut vykázání.

Tabulka a graf č. 13 – Setkání s případy, které nevykazují znaky domácího násilí

Setkáváte se	Počet odpovědí	Procenta %
Setkáváme se často	28	70
Setkáváme se občas	12	30
Ještě jsem se nesetkal	0	0

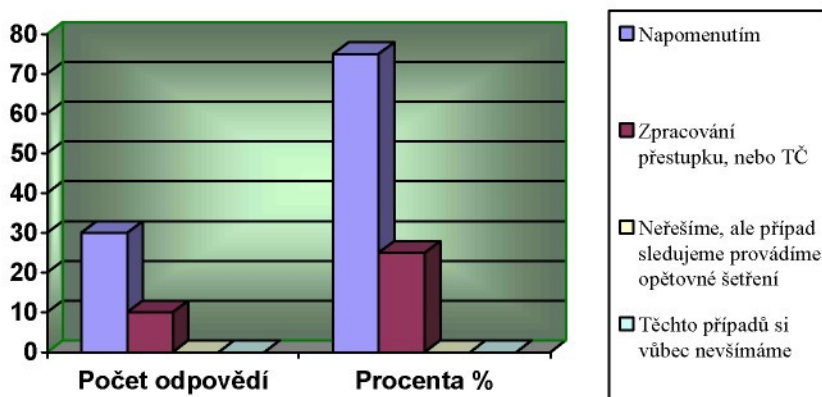
Z celkového počtu 40 oslovených policistů, uvedlo **70% respondentů**, že se ve své policejní praxi **často setkává s případy, které nevykazují znaky domácího násilí, 30%**

respondentů uvedlo, že se ve své praxi setkává občas s případy, které nevykazují znaky domácího násilí a 0% z respondentů neoznačilo odpověď, že se s případem, které nemělo znaky domácího násilí ještě nesetkal.

Z provedeného průzkumu vyplývá, že většina dotazovaných policistů se často ve své policejní praxi setkává s případy, které nevykazují všechny znaky domácího násilí. Zde je třeba upozornit, že i v těchto případech je třeba využívat znalostí a pomůcky, které povedou k odhalení domácího násilí. Policista, který často řeší případy, podobné domácímu násilí, může rychle upadnout do stereotypu. Díky tomu se může přehlédnout detaily, kterými se skutečné domácí násilí liší od jiných podobných případů.

Tabulka a graf č. 14 – Nejčastější způsob řešení případů u kterých nejsou prokázány všechny znaky domácího násilí

Způsob řešení	Počet odpovědí	Procenta %
Napomenutím	30	75
Zpracování přestupku, nebo TČ	10	25
Neřešíme, ale případ sledujeme provádíme opětovné šetření	0	0
Těchto případů si vůbec nevšímáme	0	0

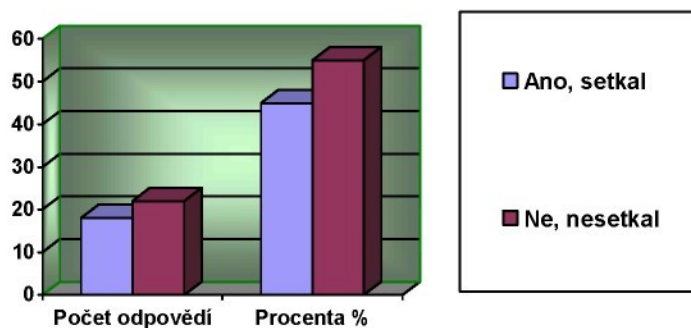

Z celkového počtu 40 oslovených policistů, **75% respondentů** nejčastěji řeší případy, u kterých nejsou prokázány všechny znaky domácího násilí **napomenutím** a **25% oslovených policistů zpracováním přestupku, nebo TČ**. Ostatní možnosti označilo **0% respondentů**.

Dvě třetiny dotazovaných policistů uvedla, že případy, ve kterých nejsou prokázány všechny znaky domácího násilí řeší napomenutím. Pro policisty je to nejlehčí možný způsob jak takový případ vyřešit. Nejen, že způsob řešení je časově nenáročný, ale také to sebou nese minimální dokumentaci případu. Dále nám průzkum říká, že čtvrtina z celkového počtu respondentů nejčastěji řeší tyto případy zpracováním a to buď jako přestupek, nebo trestný čin.

Tabulka a graf č. 15 – Setkali se dotázaní policisté během roku 2007 s případem domácího násilí?

Setkal se s případem DN	Počet odpovědí	Procenta %
Ano, setkali	18	45
Ne, nesetkali	22	55

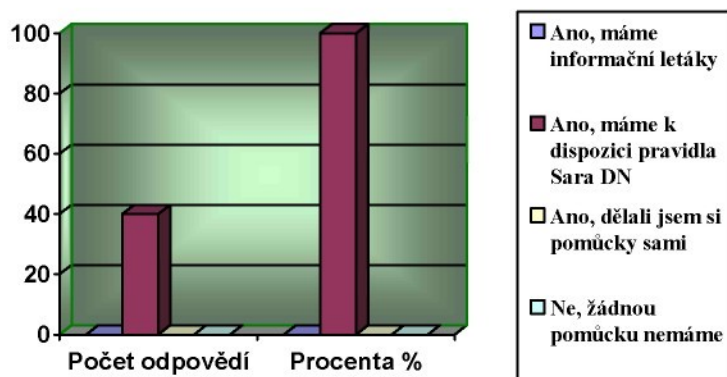

Z celkového počtu 40 oslovených policistů se s **případem domácího násilí setkali během roku 2007 45% respondentů. S případem domácího násilí se nesetkalo 55% respondentů.**

Většina respondentů se během roku 2007 nesetkala s případem domácího násilí. Za případ domácího násilí označujeme pouze takové případy, které splňují všechny znaky. 45% respondentů se setkala s případem, který splňoval všechny znaky a proto ho označila jako domácí násilí.

Tabulka a graf č. 16 – Přístup k pomůckám, které usnadní práci při řešení případu domácího násilí

Přístup k pomůckám	Počet odpovědí	Procenta %
Ano, máme informační letáky	0	0
Ano, máme k dispozici pravidla Sara DN	40	100
Ano, udělali jsme si pomůcky sami	0	0
Ne, žádnou pomůcku nemáme	0	0

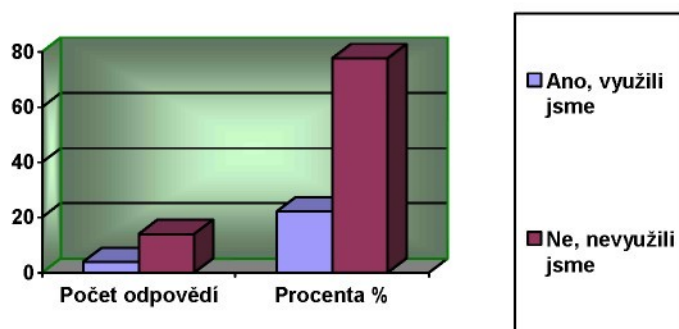

Z celkového počtu 40 oslovených policistů **100% respondentů** uvádí, že **mají k dispozici pravidla s názvem Sara DN**. Ostatní možnosti neoznačil ani jeden respondent.

Použití pravidel s názvem Sara DN ulehčuje policistům spoustu práce a pomáhá se jim orientovat v náročných případech. Povinnost používat tyto pravidla určuje v čl. 7 ZPPP č. 179/2006. Domníváme se, že pokud by tato povinnost nebyla zakotvena v právní normě, výsledky průzkumu by byly odlišné. Pravidla Sara DN jsou zpracována na vysoké úrovni a jak průzkum ukazuje, všichni policisté k nim mají přístup a mohou je v případech domácího násilí využívat.

Tabulka a graf č. 17 – Využívání institutu vykázání při řešení případů domácího násilí během r. 2007.

Využití	Počet odpovědí	Procenta %
Ano, využil-a jsem	4	22,2
Ne, nevyužil-a jsem	14	77,7

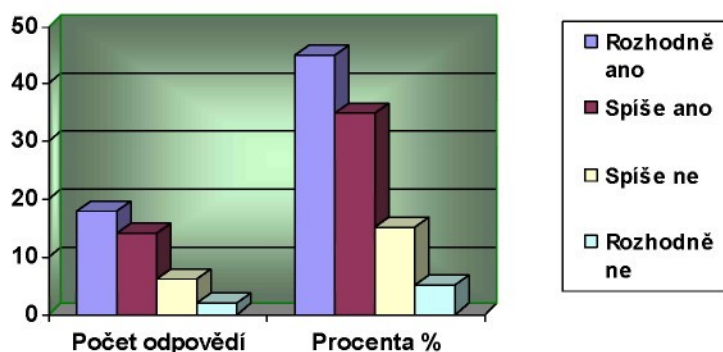
Z celkového počtu 18 oslovených policistů, kteří se setkali případem domácího násilí, **22,2% policistů využilo při řešení případu domácího násilí institut vykázání, 77,7% policistů při řešení domácího násilí nevyužilo institut vykázání.**

Je vcelku zarážející, že institut vykázání využilo pouze 22,2% respondentů. Tato skutečnost byla ověřena pomocí informačních systémů Policie ČR. Výsledek ověřování potvrzuje výsledky průzkumu. V rámci městského ředitelství byl za rok 2007 pouze 4krát aplikován v případě domácího násilí institut vykázání.

Náš druhý předpoklad, že více jak 75% respondentů nevyužilo do konce roku 2007 při řešení případů domácího násilí institut vykázání byl průzkumem potvrzen.

Tabulka a graf č. 18 – Je zadokumentování případu domácího násilí, složitější, než zadokumentování zkráceného přípravného řízení?

Odpovědi	Počet odpovědí	Procenta %
Rozhodně ano	18	45
Spíše ano	14	35
Spíše ne	6	15
Rozhodně ne	2	5

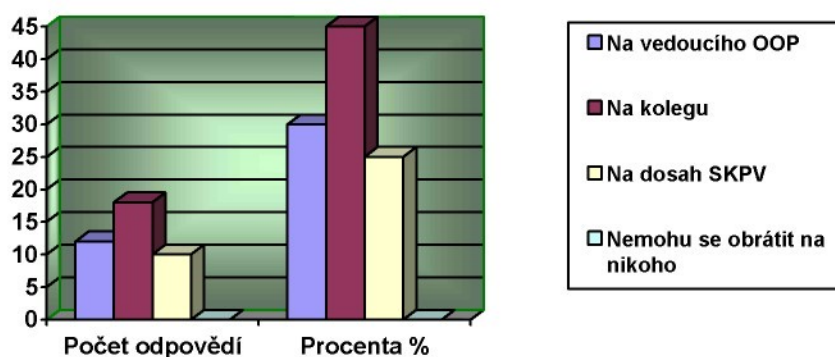

Z celkového počtu 40 oslovených policistů uvedlo na otázku, zda-li je zadokumentování případu domácího násilí složitější, než zadokumentování zkráceného řízení **45% respondentů** uvedlo, že **rozhodně ano**, **35% respondentů spíše ano**, **15% respondentů spíše ne** a **5% respondentů rozhodně ne**.

Z našeho průzkumu vyplynulo, že většina dotázaných policistů si myslí, že zadokumentování případu domácího násilí je složitější. Pro představu a porovnání bylo jako protiklad dáno zkrácené přípravné řízení, jehož zpracování není jednoduchá záležitost. Pokud tyto výsledky porovnáme s výsledky otázky č.7 a č.9, pak zjistíme, že většina respondentů ještě osobně nezpracovávala případ domácího násilí. Myslíme si, že pokud by alespoň větší část respondentů měla zkušenosti ze zpracování těchto případů, nebo pokud by respondenti měli možnost nahlédnout do vzoru, který byl vytvořen podle hotového případu, pak by výsledky tohoto průzkumu byly jiné.

Tabulka a graf č. 19 – Možnost konzultace nejasností v případech násilí ve společném bydlí

S kým nejčastěji konzultujete?	Počet odpovědí	Procenta %
S vedoucím OOP	12	30
S kolegou	18	45
S dosahem SKPV	10	25
Nemohu případy konzultovat s nikým	0	0

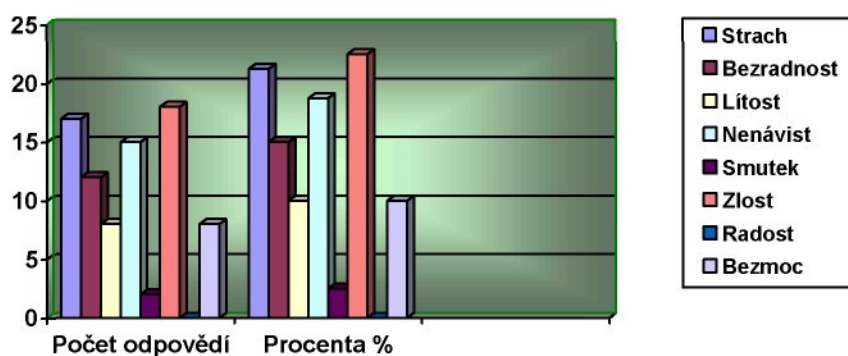

Z celkového počtu 40 oslovených policistů **30% respondentů** v praxi v případě nejasností při řešení případů násilí ve společném obydlí nejčastěji konzultuje s **vedoucím OOP**, **45% respondentů s kolegou**, **25% respondentů s dosahem Služby kriminální policie a vyšetřování** a **0% respondentů** označilo, že se **nemůže případy konzultovat s nikým**.

Průzkum poukazuje, že dotazovaní policisté se při řešení složitých případů obrací buď na vedoucího OOP, nebo na kolegu, nebo na dosah SKPV. Žádný policista neoznačil možnost, ve které se nemá na koho obrátit.

Tabulka a graf č. 20 – Nejvýstižnější pocity při řešení případů domácího násilí, nebo jim podobný

Pocity	Počet odpovědí	Procenta %
Strach	17	21,25
Bezradnost	12	15
Lítost	8	10
Nenávist	15	18,75
Smutek	2	2,5
Zlost	18	22,5
Radost	0	0
Bezmoc	8	10

Z celkového počtu 40 oslovených policistů, kdy policisté označovali dva nejvýstižnější pocity při řešení případů domácího násilí, **21% respondentů** řadí mezi nejvýstižnější pocity při řešení případů domácího násilí řadí **strach**, **15% respondentů bezradnost**, **10% respondentů lítost**, **18,75% respondentů nenávist**, **2,5% respondentů smutek**, **22,5% respondentů zlost**, **10% respondentů bezmoc**. **0% respondentů radost**

L. Čírtková [2] se zmiňuje, že „Výjezdy na místa domácího násilí se u policistů netěší přílišné oblibě“. Jak praxe ukazuje, tyto případy sebou nesou chování ze strany oběti, kdy to může být například pláč, strach, ale i hysterie. Ze strany agresora pak mohou policisté očekávat křik, agresivitu, ale i například lítost. Tyto druhy chování, nebo emocí na policisty působí. Jak dále uvádí L. Čírtková [2] „Policisté musí být mentálně připraveni na poměrně velký akční rádius ve svém konání. V konkrétním živém případě není totiž předem jasné, s jakou situací se na místě setkají. Pro policisty je nejdůležitější nenechat se ovládnout svými emocemi, zachovat si „čistou hlavu“. Jen tak mohou objektivně na místě rozhodovat a konat.

2.7 Shrnutí výsledků praktické části – rozbor

Průzkum jsme zaměřili na oblast městského ředitelství Policie ČR Plzeň-město. Na základě sběru dat pomocí dotazníku jsme zjistili, že 100% dotazovaných policistů bylo proškoleno v aplikaci právních norem účinných od roku 2007 při řešení případů domácího násilí. (Tabulka a graf č. 6, s. 41).

Pokud se zaměříme na způsob školení, které policisté absolvovali pak zjišťujeme, že pouze 20% absolvovalo vysláním do kurzu vzdělávací program: „Domácí násilí“. (Tabulka a graf č. 7, s. 42). Tento program je koncipován tak, aby komplexně uvedl policisty do problematiky domácího násilí. Po absolvování tohoto kurzu má policista širší rozsah znalostí, který může v praxi aplikovat. Oproti tomu 80% policistů (Tabulka a graf č. 7, s. 42), bylo proškoleno pouze v rámci služebního srazu vedoucím pracovníkem, či již proškoleným kolegou.

Srovnání těchto dvou způsobů školení, na základě obsahu a formy podání zjišťujeme, že kvalita kurzu je nesrovnatelně lepší než školení v rámci služebního srazu. Průzkum se pokusil zjistit jak školení policisté hodnotí, ale výsledky nelze považovat za objektivní. Většina policistů jej nemohou srovnat s jiným podobným kurzem a hodnotí tak jen na základě subjektivního vnímání. Průzkum ukazuje, že 27,5% policistů ohodnotilo kvalitu školení 5 body, což znamená hodnocení průměrné. (Tabulka a graf č. 8, s. 43).

Kromě obsahu a kvality školení je pro praxi velice důležité, kdy v jakém období se školení konalo. V této části je důležité připomenout, že 10% policistů bylo zařazeno na OOP, OŽP (dále již jako „OOP“) až v roce 2007 (Tabulka a graf č. 5, s. 40-41). Z 90% policistů, kteří byli zařazeni na OOP před 1.1.2007 (Tabulka a graf č. 5, s. 40-41), byla polovina proškolená ještě před koncem roku 2006 (Tabulka a graf č. 9, s. 44), tj. před účinností zákona č. 135/2006 Sb. Ostatních 40% policistů bylo proškoleny až v průběhu roku 2007. Takové počínání Policie ČR při přípravě příslušníků, může označit přinejmenším jako nezodpovědné.

Policie je v dnešní době boje proti domácímu násilí citlivěji vnímána. Je sledován každý krok a jednání na místě domácího násilí. Oběti očekávají od policistů pomoc a zastání před agresorem. Podle průzkumu je 90% policistů seznámeno s taktickým postupem při jednání s agresorem. (Tabulka a graf č. 10, s. 45).

Případy domácího násilí, jejich identifikace a samotná orientace se v nich není

jednoduchá. Variabilita případů je natolik rozsáhlá, že s sebou přináší i některé specifické případy jako například, násilná osoba je mladistvý nebo matka malého dítěte, atd. Průzkumem zjištěné informace však ukazují, že 55% policistů nebylo během školení na tyto situace připraveno (Tabulka a graf č. 11, s. 46-47). Zde se opět potvrzuje kvalita kurzu, neboť pětina policistů (Tabulka a graf č. 11, s. 46-47), kteří se zúčastnili kurzu, byli zcela seznámeni s postupy ve specifických případech.

Případy domácího násilí se vyznačují znaky, které policisté musí prokázat. To je v praxi obtížné a následky neoprávněného vykázaní osoby pro policistu katastrofální. Jedněmi ze znaků jsou opakovanost a nárůst intenzity. Policisté podle průzkumu hodnotili získávání poznatků k prokázání těchto znaků, jako spíše obtížné. I když nejvíce 35% policistů ještě hodnotilo obtížnost pěti body, tj. jako průměrnou, další čtvrtina policistů ji hodnotila čtyřmi body a pětina policistů 3 body, kdy čím menší bodové hodnocení, tím větší je obtížnost. (Tabulka a graf č. 12, s. 48)

V případech, kdy nejsou naplněny všechny znaky, nemůžeme mluvit o domácím násilí. S těmito případy se 70% policistů setkává často (Tabulka a graf č. 13, s. 49). Tyto incidenty nejsou o nic méně závažné než domácí násilí. V těchto případech nemohou policisté využít institut vykázaní. Oběti konfliktu není ze strany policistů dán časový prostor, jako je tomu v případech domácího násilí.

Přístup policistů k případům, které nejsou domácím násilím přistupují podle platných právních norem. V případech, kdy nevznikla újma na zdraví, či na majetku, není spáchán trestný čin a okolnosti nasvědčují, že se incident nebude opakovat, mohou policisté využít napomenutí. Tuto sankci využívá nejčastěji dvě třetiny policistů. Příslušníci PČR se setkávají i s případy, kdy se jedná o trestný čin, či přestupek. Ty pak podle průzkumu nejčastěji řeší jedna čtvrtina policistů. (Tabulka a graf č. 14, s. 50),

Během roku 2007 se setkala 18% policistů s případem domácího násilí. (Tabulka a graf č. 15, s. 51). Za domácí násilí označujeme pouze takový případ, který splňuje všechny znaky.

Při řešení případů domácího násilí používá 100% policistů pravidla s názvem Sara Dn, které usnadňují identifikaci a orientaci se v domácím násilí. Tyto pomůcky jsou k dispozici každému policistovi a jsou uloženy na každém OOP, OŽP. Policisté mají k dispozici i letáky, ve které se hovoří o domácím násilí. Jedná se však o propagační materiál, který v praxi

nevyužívá ani jeden dotazovaný policista, stejně tak si žádný policista nevyrobil pomůcku, která by usnadňovala řešení případů domácího násilí. (Tabulka a graf č. 16, s. 52).

Institut vykazání využilo během roku 22,2 % policistů. (Tabulka a graf č. 17, s. 53). Myslíme si, že nemůžeme soudit zda-li je to dostatečný počet neboť Policie nesmí být hodnocena v případech domácího násilí jen za kvantitu, ale i za kvalitu. To znamená, že policisté musí na místě co nejefektivněji pomoci a ochránit oběť a zajistit co nejvíce důkazů k prokázání viny agresora.

Dokumentace případu je jedna z důležitých a podstatných činností policistů zařazených na OOP. Z našeho průzkumu vyplynulo, že 45% policistů si myslí, že zadokumentování případu domácího násilí je složité. (Tabulka a graf č. 18, s. 53-54). Pro představu a porovnání bylo jako protiklad dáno zkrácené přípravné řízení, které jehož zpracování není jednoduchá záležitost. Myslíme si, že pokud by alespoň větší část respondentů měla zkušenosti ze zpracování těchto případů, nebo pokud by respondenti měli možnost nahlédnout do vzoru, který byl vytvořen podle hotového případu, pak by výsledky tohoto průzkumu byly jiné.

Při řešení, nebo zpracování domácího násilí, nebo případu podobnému, se mohou objevit nejasnosti, které policista potřebuje s někým zkonzultovat. Policisté, jenž řeší případy domácího násilí jsou rozděleny v rámci OOP, do několika funkcí. Jedná se zejména o okrskáře, stálou službu a zpracovatele. Praxe ukazuje, že každý policista konzultuje své případy s někým jiným. 45% policistů se nejčastěji obrací na svého kolegu (Tabulka a graf č. 19, s. 54-55). Je to dáno především tím, že policisté mají větší důvěru ke kolegovi se kterým slouží již nějakou dobu. Na vedoucího pracovníka OOP se obrací 30% policistů. (Tabulka a graf č. 19, s. 54-55). Vedoucí pracovník se většinou dobře orientuje v problematice a dokáže dobře a se zájmem poradit, neboť je sám zodpovědný, jak jeho podřízení v případech postupují. Možnost obrátit se na dosah Služby kriminální policie a vyšetřování, využívá čtvrtina policistů (Tabulka a graf č. 19, s. 54-55) Dosah, který se specializuje na případy domácího násilí je v dané problematice kvalitně proškolen. Konzultace probíhá přes telefon. Vzhledem k tomu, potřeba konzultace může být kdykoliv během 24 hodin a ochota dosahu v ranních hodinách může být rozmanitá.

Již samotná přítomnost na místě domácího násilí je pro policisty velice emotivní. Avšak policista se nesmí nechat emocemi podmanit. Silné působení emocí způsobuje špatné vnímání

a rozhodování. Nejvíce 22,5% policistů (Tabulka a graf č. 20, s. 55-56), označilo jako prožívanou emoci zlost. Myslíme si, že celková zkušenost s případy domácího násilí je taková, že v nich policisté stále ještě spatřují zbytečnou práci, na jejíž konci není výsledek. Jakou druhou emoci označilo 21,3% (Tabulka a graf č. 20, s. 55-56), policistů strach. Tuto emoci si zdůvodňujeme tím, že jakékoliv pochybení na místě může skončit například trestním postihem policisty. Dále jednání s agresorem a obětí je velice náročné a policista se v těchto případech musí hbitě reagovat. To znamená, že policisté mohou pociťovat strach z možnosti profesního selhání. S tímto také souvisí, že 0% policistů (Tabulka a graf č. 20, s. 55-56), označilo jako emoci radost.

V úvodu praktické části naší práce jsme vyslovili určité předpoklady, které jsme ověřili průzkumovým šetřením.

Předpoklad č. 1 – Lze předpokládat, že více jak 50% respondentů neabsolvovalo vzdělávací kurz zaměřený na domácí násilí. (ověřováno dotazníkem, položka č. 3)

Náš první předpoklad, že více jak 50% respondentů neabsolvovalo vzdělávací kurz zaměřený na domácí násilí byl průzkumem potvrzen.

(Z celkového počtu 40 oslovených respondentů bylo **20% oslovených policistů** vysláno a proškolen v kurzu: vzdělávacím programu „Domácí násilí“, **70% oslovených policistů** bylo proškolen vedoucím pracovníkem, **10% oslovených policistů** bylo seznámeno s problematikou již proškoleným kolegou.)

Předpoklad č. 2 – Lze předpokládat, že více jak 90% respondentů nevyužívá všech zákonných možností při řešení případů domácího násilí. (ověřováno dotazníkem, položka č. 13)

Náš druhý předpoklad, že více jak 75% respondentů nevyužilo do konce roku 2007 při řešení případů domácího násilí institut vykázání byl průzkumem potvrzen.

(Z celkového počtu 18 oslovených policistů, kteří se setkali případem domácího násilí, **22,2% policistů** využilo při řešení případu domácího násilí institut vykázání, **77,7% policistů** při řešení domácího násilí nevyužilo institut vykázání.)

3 Závěr

Domácí násilí patří z hlediska výskytu k nejrozšířenějším formám násilí vůbec, s velkou mírou latence. Působí na všechny členy rodiny, zejména pak na děti vyrůstající v násilném prostředí. Různá univerzitní pracoviště v Evropě a USA pracují na výzkumných projektech, které se týkají domácího násilí. I policie v různých zemích vyčleňuje domácí násilí, jako téma vhodné zvláštního zřetele.

Teprve 1. června 2004 přišla první právní úprava, která vložila do trestního zákona zvláštní skutkovou podstatu trestného činu. Tato úprava reaguje na již spáchané násilí, nicméně oběti nenabízí žádný konkrétní způsob účinné ochrany či odborné pomoci směrem do budoucna. V roce 2006 přišli zákonodárci se zákonem č. 135/2006 Sb., který s účinností od 1.1.2007 novelizuje některé zákony jako například Zákon o Policii ČR, ve kterém novelizace zakotvuje nový nástroj institut vykázaní. Díky tomuto nástroji mohou policisté vykázat ze společného obydlí, nebo zakázat vstup, násilné osobě-agresorovi a to na dobu 10 dnů. Policejní prezident vydal závazný pokyn č. 179/2006, který upravuje činnost policistů při řešení případů domácího násilí.

Naši práci bylo zjištěno, že ještě v roce 2007 nebyli někteří policisté řádně proškoleni. Úroveň školení se velice liší v závislosti zda-li je prováděno v rámci kurzu, jehož náplní je vzdělávací program „Domácí násilí“, nebo v rámci služebního srazu. Institut vykázaní je možno aplikovat jen v případech, kdy byly bezpečně prokázány všechny znaky domácího násilí. Jejich prokázání není jednoduché a proto je třeba, aby policisté byli na prokazování těchto znaků a následnou aplikaci zákonných možností řádně připraveni. Průzkumem bylo dále zjištěno, že většina policistů v rámci okresu Plzeň město nevyužívá institutu vykázaní.

Ačkoliv podle našeho mínění zákon č. 135/2006 Sb. dává policistům dostatečné oprávnění, neumějí jej dostatečně využívat. To, jak rychle se policisté naučí pracovat s tímto nástrojem a aplikovat ho v praxi, mohou ovlivnit vedoucí funkcionáři. Věříme, že policisté budou v budoucnu řešit domácí násilí se stejným nasazením, jako ostatní trestné činy.

4 Navrhovaná opatření

Zákon č. 135/2006 Sb. je účinný od 1.1.2007. Od té doby mohou policisté využívat při ochraně oběti domácího efektivnější nástroj – institut vykázání. Aplikaci tohoto institutu předchází prokázání všech znaků domácího násilí. Následně pak samotná dokumentace. K tomu je zapotřebí, aby s touto problematikou byli řádně a na úrovni seznámeni všichni policisté, kteří v praxi s případy přijdou do styku. To se však v současné době neděje.

V dnešní době dochází vlivem medializace k ničení tabu v problematice domácího násilí. Dá se tedy očekávat, že se budou čím dál více budou PČR oběti žádat o pomoc. Je zapotřebí, aby každý policista k těmto případům přistupoval se stejným nasazením a znalostmi, jako k ostatní trestným činům. Proto se domníváme, že:

- Vedoucí funkcionáři by měli urychleně zajistit, aby jejich podřízení, kteří byli školení pouze v rámci služebního srazu, absolvovali vzdělávací program: Domácí násilí
- V rámci intranetových stránek městského ředitelství Plzeň-město by měly být prezentovány úspěšné případy i s jmény policistů
- Měla by být automatická zpětná vazba mezi příslušnými OOP a městskými úřady, soudy, aby byli policisté seznámeni s konečnými výsledky své práce
- Dostatečná prezentace pozitivních výsledků v médiích.

Dále se domníváme, že v rámci přípravy a udržování policistů na dobré psychické a dovedostní úrovni by v přípravě policistů měly objevit modelové situace, jejichž obsahem budou:

- Simulace příjezdu na místo a orientace se v případě.
- Simulace komplikací při prokazování znaků domácího násilí
- Konfliktní situace s agresorem, verbální a neverbální a komunikace a ovládání svých emocí pod dozorem policejního psychologa.
- Zpracování spisového materiálu pod vedení odborníka
- Diskuze o případech domácího násilí mezi policisty z různých OOP pod vedením odborníků, kteří v případě problému mohou pomoci.

Dalším navrhovaným opatřením je zvýšení informovanosti policistů o způsobech řešení případů domácího násilí. A to hlavně z toho důvodu, že s případem domácího násilí se může

setkat každý policista. Problematika domácího násilí nesmí být aktuální jen pro policisty, kteří v ní pracují. Na policejním intranetu by se bezprostředně po otevření měla na viditelném místě objevit informace o domácím násilí, kterou by v případě potřeby policisté otevřeli a dozvěděli by se o možnostech, nebo jak již bylo řečeno dozvěděli by se úspěšně dokončených případech. Domníváme se, že jsou v této oblasti jsou nutná tato budoucí opatření:

- vytvoření webové stránky jejíž obsah by byl specializován na domácí násilí
- vytvoření ikony, která bude viditelně umístěná na webových stránkách městského ředitelství Plzeň-město jako odkaz na stránky věnující se domácímu násilí
- v rámci internetových stránek vytvořit schránku, kam policisté budou anonymně posílat své negativní poznatky s případy domácího násilí a dalšími jim podobnými.

5 Seznam informačních zdrojů

1. ČÍRTKOVÁ, Marie. *Policejní psychologie*. 4. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-931-3.
2. ČÍRTKOVÁ, L. čl. *Policejní strategie při kontaktu s domácím násilím*. [online]. dostupný z <http://bkb.juristic.cz/80335/old> [staženo dne 1.2.2008].
3. ČÍRTKOVÁ, L. Domácí násilí. [online]. dostupný z <http://www.ov.sm/Ruzne/DN/DN.pdf> [staženo dne 10.11.2008 z policejního intranetu].
4. *Důvodová zpráva k zákonu č. 135/2006 Sb.* [online]. dostupná <http://www.ov.sm/Ruzne/DN/obs/DZ1352006.html> [staženo dne 2.11.2007 z policejního intranetu].
5. GJURIČOVÁ, Š., KOCOURKOVÁ, J., KOUTEK, J. *Podoby násilí v rodině*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 2000. ISBN 80-70214-16-3.
6. CHMELÍK, J. *Rukověť kriminalisty*. 1. vyd. Plzeň: Nakladatelství Jiří Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-36-9.
7. JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-535-0.
8. JELÍNEK, J., aj. *Trestní právo hmotné. Obecná část*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, 2005. ISBN 80-7201-533-8.
9. MARTINKOVÁ, M., MACHÁČKOVÁ, R. *Vybrané kriminologické a právní aspekty domácího násilí*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Kufr, 2001. ISBN 80-86008-93-3.
10. MOTLOCH, J. *Trestní předpisy a přestupky*. Ostrava: Sagit, 2005. ISBN 80-7208-501-4.
11. NETÍK, K., NETÍKOVÁ, D. *Vybrané kapitoly z forenzní psychologie*. Praha: Karolinum, 1991. ISBN 80-7066-518-1.
12. NOVOTNÝ, Oto. a kol.: *Trestní právo hmotné*, 4. vyd. Praha: ASPI, 2003. ISBN 80-86395-73-1.
13. RADINSKÁ, Radka. *Socioweb*. 2004, č. 6, s. 8. ISSN 1214-1720.
14. SOCHŮREK, J. *Nástin vybraných problémů viktimologie*. 1. vyd. Liberec: TUL, 2003. ISBN 80-083-745-4.
15. SOCHŮREK, J. *Nástin vybraných problémů forenzní psychologie*. 1. vyd. Liberec: TUL, 2002. ISBN 80-7083-679-2.
16. SOCHŮREK, Jan. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie*. 1. vyd. Liberec: TU v Liberci, 2001. ISBN 80-7083-495-1.
17. *Taktika pro policisty při kontaktu s domácím násilím* [online]. dostupné z: <http://www.zpk.1212.aa/=shwRction355> [staženo dne 20.11.2007 z policejního intranetu].
18. VANĚK, J. *Je specializace na domácí násilí u Policie ČR zapotřebí*. Příloha časopisu *Policista*, XIII, 2007, č. 10, s. 3-8, ISSN 1211-7943.

19. VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-802-3.
20. ZAPLETAL, J. *Prevence kriminality*. 1. vyd. Praha: PAČR, 2000. ISBN 80-7251-047-9.
21. Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. 1. vyd. Praha: Tiskárna MV Praha, 2001.
22. Zákon č. 135/2006 Sb. [online]. Dostupný z <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb06135&cd=76&typ=r> [staženo dne 15.6.2007].
23. Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení ve znění pozdějších předpisů [online]. Dostupný z http://i.info.cz/urs-att/p_100-88-112397468652608.htm?SID=76135A849E44337CE77D83E893945BDA [staženo dne 15.6.2007].
24. Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád [online]. dostupný z <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb06135&cd=76&typ=r> [staženo dne 15.6.2007].
25. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích [online]. dostupný z http://denik.obce.cz/go/dokumenty/zakony/200_90/index.html [staženo dne 15.6.2007].
26. Zákon č. 140/1961 Sb., Trestní zákon [online]. dostupný z http://business.center.cz/business/pravo/zakony/trestni_zakon/ [staženo dne 15.6.2007].
27. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 8 ze dne 21. ledna 2002.
28. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179 ze dne 27. listopadu 2006.

6 Seznam příloh

- Příloha č. 1 – Příloha ÚMO 3 (viz text – s. 18)
- Příloha č. 2 – Sara DN (viz text – s. 27)
- Příloha č. 3 – Úřední záznam o výjezdu k incidentu se znaky domácího násilí (viz text – s. 28)
- Příloha č. 4 – Rozhodnutí o zákazu vstupu (viz text – s. 29)
- Příloha č. 5 – Poučení vykázané osoby (viz text – s. 30)
- Příloha č. 6 – Poučení ohrožené osoby (viz text – s. 31)
- Příloha č. 7 – Vzor dotazníku (viz text – s. 40)

sara dn
pomůcka pro policisty

OTÁZKY ke zjištění rizika eskalace domácího násilí

DOMÁCÍ NÁSILÍ

Domácí násilí (dále jen dn) je především fyzické, psychické anebo sexuální násilí, ke kterému dochází mezi blízkými osobami. O domácí násilí se jedná vždy, pokud jsou přítomny všechny následující znaky.

KLÍČOVÉ ZNAKY DN

- 1) OPAKOVÁNÍ A DLOUHODOBOST** – z jednoho útoku jakéhokoli charakteru ještě nelze určit, zda jde o domácí násilí. Může to však být jeho začátek. *Ptejte se na minulé incidenty, na předešlé zákroky PCR, na úrazy apod.*
- 2) ESKALACE** – domácí násilí se stupňuje od útoků proti lidské důstojnosti k fyzickým útokům až k závažným trestným činům ohrožujícím zdraví a život. *Ptejte se, jak často se incidenty opakují a zda roste intenzita útoků či výhrůžek.*
- 3) JASNÉ A NEZPOCHYBNITELNÉ ROZDĚLENÍ ROLÍ** na ohroženou osobu a násilnou osobu – domácí násilím nejsou vzájemná napadání, hádky, rvačky, spory, kde je rovné nebo střídavé postavení stran incidentu. *Ptejte se, kdo je ohrožen a kdo ubližuje.*
- 4) NEVEREJNOST** – domácí násilí probíhá zpravidla za zavřenými dveřmi bytu či domu, stranou společenské kontroly. *Ptejte se, kdy a kde k násilí dochází.*

sara dn

SOUBOR RIZIKOVÝCH FAKTORŮ KE ZJIŠTĚNÍ HROZBY BUDOUCÍHO DN

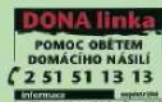
V případech, že na místě zákroku identifikujete situaci jako domácí násilí, doporučujeme vám položit následující katalog otázek. Ty pomohou vám i ohroženým osobám uvědomit si reálné riziko současného a budoucího ohrožení. Zdrojem informací, tj. osobou, která na otázky odpoví, může být ohrožená osoba, oznamovatel (např. sousedé), ale i násilná osoba.

Otázky jsou orientačním vodítkem a slouží k rychlému a správnému rozhodnutí o dalším postupu. Otázky pokládejte v souvislosti s aktuálním incidentem a zajímejte se také o incidenty předchozí, protože domácí násilí je násilím na pokračování. V této fázi zákroku není nutné provést písemný záznam, je-li to možné, doporučuje se pořídit záznam zvukový.

K vyhodnocení budoucího možného rizika dn použijte vlastní úvahu. Zvažte další kroky a opatření. Ze škály možných opatření zvolte vždy takové, které bude s přihlédnutím ke konkrétní situaci maximálně bezpečné pro ohroženou osobu.

Například:

- přivolejte další policisty
- zvažte opatření podle trestního řádu nebo zákona o PCR
- po 1. 1. 2007 zvažte „vykázání“ podle zákona č. 135/2006 Sb.
- doporučte azylové zařízení nebo jiné bezpečné místo
- poučte ohroženou osobu o bezpečnostním plánu
- informujte OSPOD o dětech v rodině
- předejte ohrožené osobě kontakt na DONA linku

Tento dokument vydává Bílý kruh bezpečí, o.s. v rámci projektu „Regionální podpora informovanosti o nonstop lince pomoci obětem domácího násilí“, projekt spolufinancuje Evropská unie a státní rozpočet České republiky.

sara dn

3x5 otázek
na rizikové faktory

ODDÍL 1

NÁSILÍ VE VZTAHU K BLÍZKÉ OSOBĚ

- 1) Dopouští se násilná osoba závažného fyzického nebo sexuálního násilí?**
– např. fyzické útoky a sexuální násilí, pokusy o ně, použití zbraní
- 2) Vyhrožuje závažným násilím, sděluje své násilné úmysly?**
– např. vyjadřuje vražedné nebo agresivní myšlenky, plány, ničí oblíbené věci ohrožené osoby
- 3) Dochází ke stupňování fyzického/sexuálního násilí nebo výhrůžek a úmyslů ze strany násilné osoby?**
– např. zvyšuje se krutost, četnost nebo různorodost násilných činů, výhrůžek nebo úmyslů
- 4) Porušuje násilná osoba příkazy soudu a jiná nařízení?**
– např. podmínky kauce, zkušební doby, podmíněčného propuštění, trestu zákazu pobytu, společenské záruky, probace aj.
- 5) Má násilná osoba názory a postoje, které schvalují násilí?**
– např. vyznává a omlouvá zneužívání moci a různé formy násilí, trpí chorobnou žárlivostí, má potřebu ovládat blízké osoby, zlehčuje nebo popírá dn

ODDÍL 2

OBECNÉ SKLONY NÁSILNÉ OSOBY K NÁSILÍ

- 1) Dopouští se obecné kriminality?**
– jedná násilná osoba antisociálně na veřejnosti (tj. mimo domácí násilí), existují informace o takovém chování, je držitelem zbraně
- 2) Jsou informace o problémech v předchozích vztazích?**
– měla násilná osoba problém vytvořit a udržet dlouhodobý důvěrný vztah (opakované opouštění partnera, násilí ve vztahu)
- 3) Má násilná osoba pracovní nebo finanční problémy?**
– např. je dlouhodobě bez zaměstnání, často mění zaměstnání, má výrazné finanční obtíže
- 4) Má násilná osoba problémy s toxikomanií a jinými závislostmi?**
– např. problémy spojené s užíváním nelegálních drog, alkoholu nebo předepsaných léků, s hrůžkou závislosti např. na automatech
- 5) Má násilná osoba problémy v oblasti duševního zdraví?**
– např. evidentní známky narušení kontaktu s realitou, extrémní chování vybočující mimo normu

ODDÍL 3

ZRANITELNOST OHROŽENÉ OSOBY

- 1) Chová se ohrožená osoba rozporuplně ve vztahu k násilné osobě?**
– přestože se chce od násilné osoby odpoutat, udržuje s ní pravidelné nebo nepravidelné kontakty, popírá a omlouvá akce násilníka, svaluje vinu na sebe
- 2) Má z násilné osoby extrémní strach?**
– tzn. hladina strachu výrazně ovlivňuje její sebeobranu chování, strach ohroženou osobu traumatizuje a ochromuje její jednání
- 3) Má ohrožená osoba problém se zajištěním svého bezpečí?**
– riziko je velké, pokud ohrožená osoba nemá znalosti o tom, kde a jak hledat pomoc, není schopna zajistit své bezpečí, nezná svá práva, má malé nebo žádné kontakty s přáteli a s původní rodinou
- 4) Existují objektivní překážky, které brání zajištění bezpečí pro ohroženou osobu (nejenom v místě bydliště, ale i v zaměstnání)?**
– tato místa nezaručují bezpečí, chybí podpora od jiných osob, zdroje pomoci nejsou rychle a lehce dosažitelné, existuje problém s dopravní obslužností
- 5) Má ohrožená osoba závažné osobní problémy?**
– např. problémy se zaměstnáním, s financemi, problémy právního rázu, mentální problémy, problémy s užíváním návykových látek

www.donalinka.cz – www.bkb.cz – www.domacinasili.cz

Copyright © 2005 P. R. Kropp, S. D. Hart & H. Belfrage – Copyright © 2006 Bílý kruh bezpečí, o.s.
Kopírování, reprodukce a opětovný přenos jakýmkoli způsobem jsou zakázány mezinárodním právem.

Příloha č. 3 – Úřední záznam o výjezdu k incidentu se znaky domácího násilí, příloha byla vydána jako součást ZPPP č. 179/2006.

č.j.

V.....dne.....

Počet listů :

Výtisk č. :

ÚŘEDNÍ ZÁZNAM
o výjezdu k incidentu se znaky
domácího násilí

ČÁST A

Událost	datum: čas:	místo:
Policejní hlídka	1) 2)	Pol. útvar (služebna):
Ohrožená osoba - jméno a příjmení	nar. telefonický kontakt	trvalé bydliště
Násilná osoba - jméno a příjmení	nar. telefonický kontakt	trvalé bydliště
Oznamovatel - jméno a příjmení (je-li odlišný od ohrožené osoby)	nar. telefonický kontakt	trvalé bydliště
Vztah násilné a ohrožené osoby :		
Násilná osoba společně obývá společné obydlí s ohroženou osobou	ANO*	NE*
Adresa společného obydlí		
Charakter násilného jednání	fyzické :	jiné :
Zranění ohroz.osoby ANO* NE*	Lékařské ošetření ANO* NE*	Adresa zdrav. zařízení
Zranění násil.osoby ANO* NE*	Lékařské ošetření ANO* NE*	Adresa zdrav. zařízení
Zranění jiných osob ANO* NE*	Lékařské ošetření ANO* NE*	Adresa zdrav. zařízení
Podezření na požití alkoholu nebo jiných psychotrop. látek:	Násilná osoba ANO* NE*	Ohrožená osoba ANO* NE*
Přítomnost dětí při útoku	ANO*	NE*
Přítomnost dětí při zákroku	ANO*	NE*
1. jméno a příjmení dítěte	nar.	Pozn.
2. jméno a příjmení dítěte	nar.	Pozn.
3. jméno a příjmení dítěte	nar.	Pozn.
Škoda na majetku	ANO* NE*	Pozn.
Přítomnost znaků dom.násilí		
1. Opakované násilí	ANO* od kdy :	NE*
Záznamy v evidencích policie	ANO* č.j.	NE*
2. Vzrůstající intenzita násilí	ANO*	NE*
3. Násilí mezi blízkými osobami	ANO*	NE*
4. Násilí v soukromí	ANO*	NE*
Jde o domácí násilí	ANO*	NE*

Pomoc poskytnutá ohrožené osobě :		
poskytnut kontakt na jiný st. orgán - který :		
poskytnut kontakt na neziskovou organizaci - kterou :		
převoz ohrožené osoby na jiné místo - kam :		
zajištění přítomnosti jiné osoby - jméno a příjmení		
jiná pomoc - jaká :		
ČÁST B - Otázky SARA DN		
Oddíl 1 : Násilí ve vztahu k blízké osobě		
Dopouští se násilná osoba závažného fyzického nebo sexuálního násilí ?		
Vyhrožuje závažným násilím, sděluje své násilné úmysly ?		
Dochází ke stupňování fyzického/sexuálního násilí nebo výhrůžek a úmyslů ze strany násilné osoby ?		
Porušuje násilná osoba příkazy soudu a jiná nařízení ?		
Má násilná osoba názory a postoje, které schvalují násilí ?		
Oddíl 2 : Obecné sklony násilné osoby k násilí		
Dopouští se násilná osoba obecné kriminality ?		
Jsou informace o problémech v předchozích vztazích ?		
Má násilná osoba pracovní nebo finanční problémy ?		
Má násilná osoba problémy s toxikomanií a jinými závislostmi ?		
Má násilná osoba problémy v oblasti duševního zdraví ?		
Oddíl 3 : Zranitelnost ohrožené osoby		
Chová se ohrožená osoba rozporuplně ve vztahu k násilné osobě ?		
Má z násilné osoby extrémní strach ?		
Má ohrožená osoba problém se zajištěním svého bezpečí ?		
Existují objektivní překážky, které brání zajištění bezpečí pro ohroženou osobu ?		
Má ohrožená osoba závažné osobní problémy ?		
Splněny podmínky pro vykazání	ANO*	NE*
ČÁST C		
Opatření proti násilné osobě :		
vykazání		
zajištění dle § 14 z. č. 283/1991 Sb.		
umístění do záchytné stanice dle § 17 z. č. 379/2005 Sb.		
zadržení dle § 76 z. č. 141/1961 Sb.		
jiné :		
Osobní svoboda omezena	ANO* čas :	NE*
Důvod nepřijetí žádného opatření :		
V případě vykazání :		
Nezúčastněná osoba - jméno a příjmení	nar.	trv. bydliště
Zahájení řízení o vykazání oznámeno násilné osobě :	ANO* čas :	NE*
Prostor, na který se vykazání vztahuje :		

Počet klíčů odevzdaných policistovi v souvislosti s vykazáním :		
Další významné skutečnosti a poznámky k průběhu zákroku		

podpisová doložka:
zpracoval:
*nehodící se škrtněte

Dne bylo oznámeno

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podle § 21b odst. 3 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, podat odvolání do 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí. Lhůta začíná běžet dnem následujícím po dni doručení tohoto rozhodnutí. Pokud bylo rozhodnutí vyhlášeno ústně, začíná lhůta běžet dnem následujícím po dni ústního vyhlášení. Odvolání se podává u Policie České republiky..... a o odvolání rozhoduje odvolací správní orgán, kterým je..... Odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek.

.....
(otisk úředního razítka)

.....
(hodnost, jméno, příjmení, funkce nebo služební číslo
a podpis oprávněné úřední osoby)

Rozdělovník:

Výtisk č. 1 - pro spis

Účastníci řízení

Výtisk č. 2 - pan (i) - vykázaná osoba

Výtisk č. 3 - pan (i)..... - ohrožená osoba

Na vědomí

Výtisk č. 4 - příslušné intervenční centrum

Výtisk č. 5 - příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí (jen pokud žije ve

společném obydlí nezletilá osoba)

Rozhodnutí vyhlášeno ústně vykázané osobě dnev hod.

Rozhodnutí vyhlásil(a):
oprávněná úřední osoba (hodnost, jméno, příjmení, funkce a podpis)

Rozhodnutí doručeno vykázané osobě dnev hod.

Rozhodnutí převzal (a).....
podpis vykázané osoby (při osobním převzetí)

Rozhodnutí doručeno ohrožené osobě dnev hod.

Rozhodnutí převzal(a).....
podpis ohrožené osoby (při osobním převzetí)

.....
č.j.

POUČENÍ VYKÁZANÉ OSOBY

podle ustanovení § 21a až § 21d zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o Policii České republiky)

V.....dne.....

Ve věci vykázaní podle ustanovení § 21a zákona o Policii České republiky proti.....(jméno a příjmení vykázané osoby)

POUČENÍ

Jako vykázanou osobu vás poučuji, že jste byl(a) v souladu s § 21a zákona o Policii České republiky vykázan(a) na dobu 10ti dnů z obydlí

.....
(specifikace obydlí)

Vykázání se vztahuje na

.....
(specifikace prostoru, na který se vykázaní vztahuje, včetně rozsahu bezprostředního okolí společného obydlí).

Na základě tohoto rozhodnutí jste povinen (povinna) neprodleně výše uvedené obydlí opustit a po stanovenou dobu je vám na základě zákona o Policii České republiky zakázán vstup zpět do tohoto obydlí a výše specifikovaného bezprostředního okolí, a to i v případě souhlasu ohrožené osoby s vaším vstupem. Rozhodnutí o vykázaní je účinné od okamžiku, kdy vám bylo sděleno. Neuposlechnutím uloženého rozhodnutí o vykázaní se dopustíte přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, nebo trestného činu podle § 171 odst. 1 písm. e) zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Podle § 21c zákona o Policii České republiky jste povinen (povinna) vydat všechny klíče od společného obydlí, které držíte. Neuposlechnutím této výzvy se dopustíte přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích.

Podle § 21c odst. 1 zákona o Policii České republiky jste oprávněn vzít si ze společného obydlí před jeho opuštěním výlučně věci sloužící vaší osobní potřebě, osobní cennosti a dokumenty. Ve lhůtě do 24 hodin od opuštění společného obydlí si pak za přítomnosti policisty můžete vzít další osobní věci a věci nezbytné pro vaše podnikání nebo výkon povolání. Ve stanovené lhůtě můžete toto právo uplatnit pouze jednou, a to po předchozí dohodě na adrese

.....
(adresa příslušné služebny Policie České republiky)

nebo telefonicky na č 974

Písemné rozhodnutí o vykázaní bude vyhotoveno do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydlí a následně vám bude doručeno na adresu, kterou za tímto účelem poskytnete. V případě, že vám není známa adresa, na které se budete

v době platnosti vykázání zdržovat, případně neposkytnete-li adresu z jiného důvodu, můžete si písemné rozhodnutí vyzvednout po uplynutí lhůty 24 hodin na adrese výše uvedené policejní služebny. Písemné vyhotovení rozhodnutí bude obsahovat odůvodnění, poučení o opravném prostředku a další náležitosti podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Po uplynutí lhůty 10 dnů si na policejní služebně (adresa a telefonický kontakt uvedeny výše) můžete vyzvednout klíče, které jste policistovi předal(a) podle § 21c zákona o Policii České republiky. Klíče vám budou vydány za předpokladu, že nebyl podán návrh na vydání předběžného opatření podle § 76b zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

V případě podání návrhu na vydání uvedeného předběžného opatření se zákonná 10 denní lhůta prodlužuje až do pravomocného rozhodnutí soudu o tomto návrhu. Předběžné opatření soudu trvá 1 měsíc ode dne následujícího po dni, v němž uplynula zákonná 10 denní lhůta, a bude-li před ukončením této doby zahájeno řízení ve věci samé, může předseda senátu rozhodnout o prodloužení doby trvání předběžného opatření, a to až na dobu 1 roku.

Vykázání je na základě výše uvedených ustanovení zákona o Policii České republiky provedeno z úřední povinnosti, přičemž ohrožená osoba nemá možnost toto rozhodnutí ovlivnit.

V souladu se zákonem bude po vykázání provedena ze strany Policie České republiky kontrola dodržování vykázání, přičemž jeho nerespektování zakládá odpovědnost ze spáchání výše uvedeného přestupku či trestného činu, za který lze uložit trest odnětí svobody až na šest měsíců nebo peněžitý trest.

Toto rozhodnutí je správním rozhodnutím ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb., a jako takové nemá vliv na odpovědnost za přestupek či trestný čin.

Prohlašuji, že jsem byl(a) poučen(a) ve smyslu shora uvedených ustanovení a poučení jsem porozuměl(a), což stvrzuji svým podpisem :

.....
Jméno, příjmení a podpis osoby

Poučení provedl(a) :

.....
Hodnost, jméno, příjmení a podpis policisty

Policie České republiky

.....
č.j.

POUČENÍ OHROŽENÉ OSOBY

podle ustanovení § 21a až § 21d zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o Policii České republiky)

V.....dne.....

Ve věci vykázání podle ustanovení § 21a zákona o Policii České republiky
proti.....(jméno a příjmení vykázané osoby)

POUČENÍ

Jako osobu ohroženou domácím násilím vás poučuji o tom, že bylo vydáno rozhodnutí o vykázání výše uvedené osoby z obydlí obývaného společně s vámi. Toto rozhodnutí o vykázání je účinné v okamžiku, kdy bylo sděleno vykázané osobě, a bylo vydáno z úřední povinnosti i v případě vašeho nesouhlasu. Na základě rozhodnutí je vykázaná osoba povinna neprodleně opustit toto obydlí a po dobu 10 dnů je jí zakázáno se vrátit zpět do obydlí či jeho bezprostředního okolí. Porušením zákazu se vykázaná osoba vystavuje nebezpečí postihu za přestupek ve smyslu § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, nebo trestného činu ve smyslu § 171 odst. 1 písm. e) zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a to i v případě vašeho souhlasu s jejím vstupem do obydlí.

V případě porušení podmínek vykázání ze strany vykázané osoby neprodleně informujte Policii České republiky prostřednictvím tísňové linky 158.

Písemné vyhotovení rozhodnutí o vykázání bude zpracováno do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydlí a poté vám bude doručeno na adresu trvalého bydliště, případně na jinou adresu, kterou za tímto účelem poskytnete. Písemné vyhotovení rozhodnutí bude obsahovat podrobné odůvodnění, poučení o opravném prostředku a další náležitosti podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů..

Je vaším právem ve smyslu § 76b zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat u příslušného soudu návrh na vydání předběžného opatření spočívajícího v povinném opuštění bytu nebo domu násilnou osobou a v zákazu navazování kontaktů násilné osoby s vámi. Podáním návrhu v průběhu vykázání, o kterém rozhodl policista, se zákonná 10denní lhůta prodlužuje až do pravomocného rozhodnutí soudu o tomto návrhu. Předběžné opatření soudu trvá 1 měsíc ode dne následujícího po dni, v němž uplynula zákonná 10 denní lhůta, a bude-li před ukončením této doby zahájeno řízení ve věci samé, může předseda senátu na váš návrh rozhodnout o prodloužení doby trvání předběžného opatření, a to až na dobu 1 roku. V této souvislosti vás žádáme, abyste informoval (a) Policii České republiky o tom, že jste v průběhu policejního vykázání podal (a) u soudu návrh na vydání předběžného opatření.

O vykázání bude v souladu s § 21b odst. 2 zákona o Policii České republiky

informováno intervenční centrum poskytující psychologické, sociální a právní služby. Toto intervenční centrum vás bude do 48hodin od doručení podnětu od Policie České republiky kontaktovat s nabídkou služeb. V případě potřeby se můžete obrátit i na jiné instituce, které poskytují psychologické, sociální a další služby v oblasti pomoci obětem domácího násilí. Za tímto účelem vám jsou předány kontakty na instituce v místě bydliště a kontakty na linky s nepřetržitým provozem.

Dále vás poučuji o tom, že uvedením nepravdivých skutečností se můžete dopustit trestného činu křivého obvinění podle § 174, pomluvy dle § 206 a poškozování cizích práv dle § 209 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, případně přestupku proti občanskému soužití dle § 49 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

V době trvání vykazání bude provedena kontrola jeho dodržování ze strany vykázané osoby. V této souvislosti vás žádáme o poskytnutí součinnosti policistům provádějícím tuto kontrolu.

Prohlašuji, že jsem byl(a) poučen(a) ve smyslu shora uvedených ustanovení a poučení jsem porozuměl(a), což stvrzuji svým podpisem :

.....
Jméno, příjmení a podpis osoby

Poučení provedl(a) :

.....
Hodnost, jméno, příjmení a podpis policisty

Vážení policisté,

do rukou se Vám dostal dotazník, který má za úkol zmapovat připravenost policistů řešit případy domácího násilí. Jedná se o anonymní dotazník, jehož výsledky budou sloužit jako základ praktické části bakalářské práce. Při vypracování dotazníku pracujte samostatně. Při vyplňování dotazníku zakroužkujte pouze jednu nejvýstižnější odpověď, pakliže nebude výslovně uvedeno jinak. Za vyplnění dotazníku Vám děkuji.

1. V jakém období jste byl(a) zařazen(a) na OOP, OŽP (dále společně „OOP“)?

- a) Do 31.12.2003
- b) Od 1.1.2004 do 31.12.2006
- c) Od 1.1.2007 do 31.12.2007
- d) Od 1.1.2008-1.3.2008 – V případě označení této možnosti již dále dotazník nevyplňujte

2. Byl(a) jste proškolen(a) k řešení případů domácího násilí podle právních norem účinných od roku 2007?

- a) Ano
- b) Ne – pokračujte otázkou č. 9

3. Jestliže jste byl(a) proškolen(a), tak jakým způsobem probíhalo školení?

- a) Vysláním do kurzu
- b) Vedoucím pracovníkem
- c) Proškoleným kolegou

4. Ohodnořte 1 až 10 body kvalitu školení, které jste absolvoval(a) (Zakroužkujte jednu možnost v rozmezí 1 až 10 bodů, při čemž 1 označuje nejhorší a 10 nejlepší kvalitu školení)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

5. V jakém období jste absolvoval(a) a školení k problematice případů domácího násilí?

- a) V období před 1. lednem 2007
- b) V období od 1. ledna do 30. června 2007
- c) V období od 1. července do 31. prosince 2007

6. Byl(a) jste v rámci školení seznámen(a) s taktickým postupem při jednáním s agresorem?

- a) Ano
- b) Ne

7. Byl(a) jste v rámci školení seznámen(a) s postupy v některých specifických případech domácího násilí, kdy násilnou osobou je např. mladistvý nebo matka malého dítěte, atd.?

- a) Ano, se specifickými případy jsem byl(a) seznámen(a)
- b) Ano, se specifickými případy jsem byl(a) seznámen(a), ale jen okrajově
- c) Ne o specifických případech se nikdo nezmínil

8. Je pro vás ve službě obtížné získat poznatky, které by naplňovaly znaky OPAKOVANOST a NÁRŮST INTENZITY, které se týkají případu domácího násilí? (Zakroužkujte jednu odpověď v rozmezí 1-10 bodů, přičemž 1 označuje nejtěžší a 10 nejlehčí obtížnost)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

9. Setkáváte se ve své policejní praxi s případy, které nevykazují znaky domácího násilí?

- a) Setkávám se často
- b) Setkávám se občas
- c) Ještě jsem se nesetkal(a)

10. Jakým nejčastějším způsobem řešíte případy, u kterých nejsou prokázány všechny znaky domácího násilí?

- a) napomenutím
- b) zpracováním přestupku či trestného činu
- c) neřeším, ale případ sleduji a provádím opětovné šetření
- c) těchto případů si vůbec nevšímám

11. Setkal(a) jste ve službě během roku 2007 s případem domácího násilí?

- a) Ano
- b) Ne – nevyplňujte otázku č. 13

12. Máte při výkonu služby nějaké pomůcky, které Vám usnadní řešení případu domácího násilí?

- a) ano, máme informační letáky
- b) ano, máme k dispozici pravidla s názvem Sara DN
- c) udělali jsme si pomůcku sami
- d) žádnou pomůcku nemáme

13. Využil(a) jste během roku 2007 při řešení případu domácího násilí institut vykázání?

- a) Ano, využil(a) jsem
- b) Ne, nevyužil(a) jsem

14. Myslíte si, že zadokumentování případu domácího násilí je v porovnání se zpracováním zkráceného přípravného řízení složitější?

- a) Rozhodně ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Rozhodně ne

15. S kým v praxi nejčastěji konzultujete nejasnosti v případech násilí ve společném obydlí?

- a) S vedoucím OOP
- b) S kolegou
- c) S dosahem SKPV
- d) Nemohu případy konzultovat s nikým

16. Zaškrtněte tři nejvýstižnější pocity, které máte při řešení případu domácího násilí.

- a) strach
- b) bezradnost
- c) lítost
- d) nenávisť
- e) smutek
- f) zlost
- g) radost
- h) bezmoc

17. Jak dlouho sloužíte na OOP, OŽP?

- a) do 5 let

- b) 5 – 15 let
- c) 15 a více

18. Kde jste služebně zařazen-a?

- a) OOP Slovany
- b) OOP Vinice
- c) OOP Střed
- d) OOP Bory
- e) OOP Skvrňany
- f) OOP Lochotín
- g) OOP Doubravka
- h) OŽP

19. Jste muž, nebo žena?

- a) Muž
- b) žena

20. V jaké věkové kategorii se nacházíte

- a) 18 –20
- b) 21-30
- c) 31-40
- d) 41-50
- e) 51-60
- f) 61 a více